

Barcode - 99999990815627
Title - Vaishnav Shikshavali Bhag-1,2,3,
Subject -
Author -
Language - gujarati
Pages - 79
Publication Year - 0
Creator - Fast DLI Downloader
<https://github.com/cancerian0684/dli-downloader>
Barcode EAN.UCC-13

૨૨૮૮૬૫
(દરિ: ૩૩) ૨૫-૫-૭૭

શ્રી પુરાણ પુરુષોત્તમાય નમઃ

વૈષ્ણવ શિક્ષાવલી.

ભાગ ૧-૩ પ્રશ્ન ૦૨૧૭

હોહા

ધ્યાયા ધન વધે, ધન વધે મન વધી જાય
૧૫ મહીમા વધે, વધત વધત વધિ જાય ॥

પ્રકાશક,
મા. કેશવજીભાઈ બાપીલાલજી
જાગવનું કોશ
સી મંજીર પા વઠનગર (ગુજરાત.)
સંવત ૧૯૮૨ વસંત પંચમી
પ્રત ૧૦૦
બેઠ ૧. બા. મંજીર ડે.

૨૨૮૮૬૫

અનુક્રમણિકા..

+++++

વિષય.	પૃષ્ઠ.
અથ નૈષ્ઠ્ય સિદ્ધાવ લી પ્રાગ્બ્યતે	૩
અથ શ્રી પચક પ્રારબ્યતે	૫૦
શ્રી સતગુર શરણુતે મહીમા	૫૦
અથ શ્રી જાપ વિસર્જના મહીમા	૫૪
અથ શ્રી દુલસી કંઠીતો મહીમા	૫૫
અથ શ્રી હરિતા ચરણામૃતનો મહીમા	૫૭
અથ શ્રી પ્રભુ પ્રસાદ મહીમા	૫૮
સુદમ સમજીમિત્રોપદેશ	૬૨
પ્રભાત સમજી સાખીઓ	૬૨

વિદ્યાપીઠ

ગુજરાત

૨૦૨૧/૨૨

શ્રીમદ્. ભ. કોષીરામ મંત્રી

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગજરાતી કૉપીગ્રાહિટ વિભાગ]

અનુક્રમાક ૧૨૮૮૬ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ વૈદ્યગુપ શિક્ષા વર્ણ

વિષય પૃ ૨૨ ૨૨

ઉપક્રમ.

આ પુસ્તક છપાવવામાં કેટલા એક વૈષ્ણવોએ સંમતી આપવા ઉપરાંત તન મન ધનની સહાય આપી છે તેથી આ પુસ્તક ખાસ અમારા માટે ઉપયોગી હતાં પણ સર્વોપયોગી થશે તો. એના આગ્રહથી બીજા કેટલા એક ધાર્મિક ગ્રંથો પણ પ્રકાશ કરીશું.

અમે અમારા અંતઃકરણની આશીય શીવા-
બાળ કેાઈ પણ રીતે વૈષ્ણવોના પ્રત્યુપકાર કરી સક્તી
એ તેમ નથી માંડે અંતર્યામી પરમેશ્વર એમની બાબ
ભક્તિનાં અલૌકિક લાભ અનેક પ્રકારે આપી આપા
અનેક ધર્મકાવ્યોમાં લાભ લે તેવી શ્રી ઇષ્ટ ગુરુ
અમને હુંશીલી પ્રીતી નીતી ભક્તિનું પ્રદાન આપે
અમ આદિએ છીએ.

આ સમયને અનુસરી જોકે છપાઈ કાગળોની
માંગવારી હતાં જે કંઈ બેઠ ગયા છે તે પછીથી બીજા

ધર્મ યથો મહાર પાડી રાકાય એ માર્ટેન રાખવામા આવેલ છે એમ બધી સાત્તાહ સ્વીકાર કરી સદુપ-યોગ કરવા અમારા પગિચિત વંણયુવોને અમે ભલામણ કરીએ છીએ.

લી પ્રકાશક.

શ્રી ગણેશાય નમઃ શ્રી સરસ્વત્યૈ નમઃ શ્રી ગુરુચરણ-
કમલેષ્વર્યો નમો નમઃ શ્રી પદ્મનાભ સ્વામિને નમઃ

વૈષ્ણવ શિક્ષાવલિઃ પ્રારભ્યતે

સાખી.

સદ્ગુરુ કૃપા મનાયકે. શ્યામ ચરણ શિર નાય
વૈષ્ણવ શિક્ષાવલિ નિયમ, લિખત રામ હિરલાય ॥૧॥

૧

દિપદેશ લેનાર મનુષ્યે પોતાની રહેણી કરણી સુધારી
પવિત્ર ભાવે ગુરુ મંત્ર દીક્ષાથી અભિનવ જન્મ જીવન
પામી તેજ દીવ્યથી પોતાનું શ્રેય સાધવા સાર સદ્-
ગુરુ આજ્ઞાનુસાર સતત પવિત્ર પ્રયત્નશીલ રહેવું જોઈએ
અથવા વૈષ્ણવો (શાસ્ત્ર ગુરુ વચન પ્રમાણે શ્રી પરમે-
શ્વરની સમ્યક્ આરાધનાનો મહાત્મ્ય જ્ઞાન પૂર્વક પરમ
જ્ઞાન, પ્રારંભમાંથીજ પોતાની સત્ય સ્વધર્મમય

નીતી ભક્તિ નિષ્કામ પુનિત પ્રીતી મતી વાળી સુ
કૃતીના પ્રતાપથી શ્રી ઇષ્ટ ગુરનાં સ્વરૂપ નામ ધામ
લીલા ગુણ ચરિત્રમય સદ્ગતી, ધર્મ, અર્થ, કામ, મોક્ષ
ફલ, ચતુષ્ટય, પ્રાપ્તિમાં સેવા, સ્મરણ, ધ્યાન, ચરણ
ધામાશ્રય યુક્ત) પોતાના પ્રભુની કૃપાથી ત પતામાં
જીવનો નિવાસ પામી જીવતાંજ અલૌકીકાનંદાનુભવ
સંપ્રાપ્ત કરી શકે છે.

એ લક્ષ શુદ્ધ આચાર વિચારવાળા નિર્મલ મનના
અતિ હૃદય અમલોદ્ગારથી પુનિત સત્યમય સુદૃઢ સંકલ્પ
ભાવનાના પ્રભાવે કરીને ૬૯ ટેક ધારી વૈષ્ણવ સંજ્ઞા
નોજ વેલ વિરાગવાળી પ્રતિ ચડેજ ભલે ત્યાગી હોય
અથવા ગહામ્મી હોય પણ અંતઃકરણથી કુવિષય
કુચક્ષન કુચકલીનો પાશ પરહરીને અવશ્ય પોતાનું
કલ્યાણ પામી શકે છે.

૬૯ આશ્રયથી દીવતા દૃઢ પામે છે કેમકે
પ્રાણ પ્રકૃતીનો પ્રતિબંધ નહુટવાના વિમર્શનથી અર્થ
ગમન થએલા અવતારોનું દુઃખાવલોકન સહેજ રીતે

સમજતાં તે પ્રત્યક્ષમા સૃષ્ટિ વિષે અનેક પ્રકારોનું નિરીક્ષણ થવાથી પણ ગુરુ ઇષ્ટનો આશ્રય દ્રઢ બનતા તેક નીચમ નેક નિભાવવા અંતર્યામીની અનુકરણા અ-કળિત રીતે ત્યારેજ થાય છે કે જ્યારે નિર્માન નિર્મૈત્તિ નિર્લકારી અને મમતા રહીત આ પ્રાણિ બને છે.

એ પ્રમાણે પોતાનો આત્મા વિમલ બનવાથી અજ્ઞાન આવરણ દુર થતાં મન ઇશ્વરમા લીન થવાથી વિશેષ વ્યાધિનું નીવારણ દેવતાઓ કરે છે જો વૈષ્ણવ એકાગ્ર ભાવે અનન્યતાવાનબને છે તો, વળી પ્રાગ્મ્ય ભોગ પણ સર્વેશ્વર સંધારવા અનેક પ્રકારે સ્વકીય મંત વૈષ્ણવોની સત્સંગની દર્શન દે સહવાસ બન્ય સત્ય સુચી ભક્તી સ્મર્તુ સુખ જ્ઞાવ આપી પોતાના બાંના નું શ્રીદ જાળવા આપે આપ સર્વસ્થળમાં પરવરી પ્રગટ પ્રતીતિ સંપ્રાપ્ત કરાવી શરણ સુખ દે છે. તે આપણને જે અવતાર મળેલો તે ઉત્તમ માની પોત પોતાના વંશુશ્રિમ ધર્મને અવુસરતાં નિજ ભાગ્ય સંસ્કારાનું ફલ જે કંઈ સંપ્રાપ્ત સ્થિતી વૃત્તી તેમાં સાનંદ

સંતોષ યુક્ત બની તૃષ્ણાનો ત્યાગ કરી સ્વધર્માનુસાર
વર્તતાં આત્મ શ્રેયસોન્નત્યર્થે પરમેશ્વર પ્રણીધાનજ સં-
પ્રાપ્ત કરવું એ શીવાય બીજા શંકા ન મારતાં ગુરુ ઉપદેશ
પ્રમાણે ગ્રાણ સંરક્ષણ પરાયણતા શ્રીપરબ્રહ્મ પુરાણ
પુરષોત્તમ ઇષ્ટગુરુ આરાધનાનેજ સમજી સર્વે પ્રકારે
કળામિત્ર કલત્રપુત્રાદિ સહીતનું કલ્યાણ મચ્છવું.

સંતશેવા ગુરશેવા બ્રાહ્મશેવા ગૌ ગરીબ પક્ષીપ્રાણી
આદિની શેવા યજ્ઞશક્તી ઉપકાર અન્ન પ્રદાનાદિ વડે
બ્રહ્મિ સમબ્રહ્મિનું હીત કરવાયાંજ પોતાનું હીત થાય છે
એ બાબત વિસરવા જોવી નથી. કારણકે આદુનિયાંમાં
આવી સાથે સત્ય સ્વધર્મ મય ભાવના ધરી પરોપકાર
યોગ્યતાનુસાર સુપાત્ર સંસેવન નામસ્મર્ણ તપ વ્રત સંયમ
ધ્યાન નિષ્ઠા યુક્ત સુકૃત કરાવાં આવે તેજ લાહાવ
અલૌકીક લાભ નો લેઈ યશ મેળવવો તે પણ ન્યાય
નીત્યનુ યોગ્યજ મેળવવો નકામો વખત ન શુભાવતાંજ
આ પ્રકારે સમજ્યો તેજ આ જગતમાં આવી જાયો
એમ જાણવું જોઈએ.

જેમ કાંઈ પાયામાંથીજ કામ સારું કરે તે તેના ઇમારત આખાદ બને છે તેમ ગુરુ દીક્ષા પામ્યા ત્યાંથીજ જો સમજીને સારી રીતે જોને સ્વધર્મ સત ક્રિયા સાચવી પુણ્ય સ્મરણનો પાયો સુધાર્યો તેને સર્વ પ્રકારે શ્રી ઈષ્ટ ગુરુ ઉપાસનાની સખળ સત્તાથી સર્વ શ્રેયઃસાધન સાધી લીધું તે ઇશ્વર પ્રાપ્તિની ઇમારત આખાદ થઈ એમ જાણી લેવું ને તેનું કંઈપણ ગુમા ન હૃદયમાં ઉપજવા દેવું નહીં કારણ કે એટલે દરજ્જે પાહચતાં સુધીમાં પણ કાળ માયાના અંશ મોજે કરી ને જોટલી વ્યાધી નિસરી ગઈ હોય તેઓનાં મૂળ તત્ત્વ ગુમાનપણાની મદદ મળતાં પાછાં પાંગરી આત્માનો ઉદય અટકાવી અધઃપાત કરાવે છે તે સારૂ સદ્ગુરુની આપેલી શરણ્ય ભાવના, દીનતા, આધીનતા તથા આશ્રય અનુભવ સ્મરણ સર્વસ્વ તત્ત્વસાર નામ ધામ સ્વરૂપ ધ્યાન લીલા ચરિત ગુણ ગાનાદી સંજ્ઞા-ગાને સાચવી રાખવાં તે એવી રીતે કે જેમ ગૃહસ્થ વણિક અતુલ દ્રવ્યને અવેરી જાણે જીરવી જાણે તથા એનો સૌંવ સદુપયોગ કરી શકે છે. ને તેના ધરની

૧૯૫૫' રીતી નીતીરસ મય અનંત લક્ષ્ય વશ પ્રમા
 ણિકતા સંપુર્ણ પ્રાપ્તિ જાણે છે. તેક દેક આખર
 માયત્રી શકે છે તેવુંજ દુનીયા વખાણુ કરે છે જો રી-
 તં પોતાના પ્રભુને વશ કરી અંતે વૈભવ અંવરવાસ
 સત્ય જ્ઞાત પુર્વક પવિત્ર રહેણી કહેણી સાચવવામાં
 પાતાનુંજ પુર પ્રમાણિક્ષમણું નિર્લેપતા દ્રઢતા સાધન
 ભક્તિ સ્મરણ ભાવનાદિ ગુણો વિંતક વિચાર યુક્ત
 તલુક (બાણેશી-ઉજેલ) અર્થાત્ હાલપાણુ (અંત
 ની ઉધડેલી બુદ્ધિ જેવી હોય તેવુંજ સર્વ કામ સુધરે
 છે. તે પોતાની હુંસ મુજબ) સુખ શાંતિવદ નિવરે
 છે તે તેવા રસીક સંત ભક્તોનાજ વ્યાખ્યાનો અવળ
 કરવાથી ભક્તિ પ્રીતિ વૃદ્ધિ પામેલા અનંક વૈષ્ણવો
 આ યુગ યુગમાં નિવડેલા છે જેની કથાઓ સાંભ
 પુતાણામાં માહાત્મા પુરષોત્તમ પણ વર્ણન કરી પોતા-
 નું જીવન ધન્ય માન્યું છે એ સુખ આપણામાં ઉત્તર
 તે મારે આ સર્વે શિક્ષા વચ્ચે સ્મરણમાં રાખી
 પત્રીત્ર ભાવે જળ કમળ ન્યાયને અનુસરી વર્તવું
 જોએ.

૯

૨

હિપેને પામીને કોઈની નિંદા ન કરવી તેમ પોતાના
મન ગુરુની આજ્ઞાને અનુસરી સ્વધર્મ સંપ્રદાય રીતી
પ્રમાણે ગુરુગોવિન્દ ગાયુમાન કરવામાં માનસીક ધ્યાન
અમરણે શ્રી કૃષ્ણગુરુના પરમ ભક્તોનાં અરિત શ્રવણ
વર્ણન મનન નિરંતર નિઃસ્વાર્થ નામની શેવા આત્મા
પરમાત્માની તક્ષીનતા યુક્ત તાદ્રશી ભાવે સદૈવ
સમ્યક્પણે સુધારણ કરવાથી અહર્નિશ અજ્ઞાનઆવ-
રોધ ગંધર્પ વિકલ્પ દુર કરી એક અદ્ભુત આશ્રયાનંદાનું
ભવનોજ અનુભવ પ્રભાવ પતિવ્રતાસમ ભક્તિ નીતીની
રીતી પ્રમાણે વિધાસના યોગે સિદ્ધ કરી અવતાર ધન્ય
ધન્ય કરેલા.

નિત્ય પ્રમાણે હૃદય સૌમ્ય મુખમાર્જન કરી બની
આવે તો સ્નાન કરીને હૃદય મંદીરમાં સહગુરુ સ્વરૂપ
ધામ વિશે નિર્બંધ દેવ ભવ્યતિને અંપ્રાપ્ત થતાં (૧)
સંગલ આત્મી કરવી પછી નિત્ય સ્નાન પાદ પલ્લવિ
કરી બાહ્ય પ્રવૃત્તિ સ્વધર્મને ક્ષતિ ન પોહો.

કરવી પછી પ્રસાદ સામગ્રી તૃતીયી સમરૂપીત યચ્ચલી
 અંતરાત્માને આરંગાવી મધ્યાન્ધ સમયે (૨) સારંગ
 પદ સંકીર્તન કરી સંધ્યા વખતે (૩) સંધ્યા આરતી
 મધ્ય રાત્રે (૪) બિહાગ પદનું સંકીર્તન અને પાછલી
 રાત્રીએ (૫) પંચમ પદ કીર્તન કરતાં પ્રભુ ભાવમય
 સાત્વિકપ્રવાહ સમન્વિત શાન્તિ ભક્તિવાળું મન શ્રી હંપ
 ગુરુ સ્વરૂપ ધામ આત્મારામ વિષેનું શુદ્ધ અને નિષ્કામ
 પણાર્થી સુસ્થિર રાખીને અખંડ અલૌકિક પરમાનંદ
 સુખમાં ચિરસ્થાયી બનવું.

એ પ્રમાણે અભ્યાસ રાખવાથી જન્યુત સ્વપ્ન સુ-
 મિ અને તૂયા એ ચારે અવસ્થા ઇશ્વરી આરાધના
 યુક્ત બને છે તે માટે મુખ્ય એક બાબત એ યાદ
 રાખવી જોઈએ કે જેવું અત્યંત વિસ્મૃતિ વાળું મહેાદું
 મૃત્યું છે તેવીજ રીતે નિદ્રા તે પણ નાનું (સ્વરૂપ)
 મૃત્યું છે તેના અંતરગત જેવા સ્વપ્ન વિકારો કુર્લેવે છે
 તેવીજ રીતે આ સંસાર પણ એક મહેાદું સ્વપ્ન છે
 અને ચોરાસીબંધન વાળો છે તેને ટાળવા માટે બહાન

રનો અને અંતરનો જો પરમેશ્વર ક્રિયાસના સમૈત
પવિત્ર અને ભક્તિમય તપઃસ્વાધ્યાય સ્મરણ પ્રીતિ
વિરક્તિ વ્યવહાર શ્રીગુરુ ગોવિન્દ આચારુસાર સ્વાત્મ
સ્મૃત્યનુકૂલ પરબ્રહ્મ પરમાત્માસક્તિ વાળો હોય તો
અનેક પ્રકારનાં કમેથી છુટી શકાય છે.

એક શ્રી પુરાણ પુરુષોત્તમ પ્રબુના નામ સ્મરણના
પતાયે આ સર્વે લાભ પામવા માટે સર્વે સંત વૈષ્ણવોએ
પવિત્ર કરણી સત્ય સ્મૃતિ સ્વધર્મ ક્રિયા સુધારવા
માટે સદૈવ સદાયરણ સખનું વસ્ત્ર પવિત્ર વપુઃ(કાયા)
પણ પવિત્ર, મન પવિત્ર, ધન પણ પવિત્ર બાવે યોગ્ય
રીત્યા સ્વક્રીય વ્રત્યનુસારજ કોઈને દુઃખ ન દેતાંજ સંપ્રાપ્ત
સર્વાન્તિયોમિતી શ્રેષ્ઠાથી મળે તેજ પવિત્ર છે ને
તેજ રહેવાનું એથીજ સુખી થવાય આજુ ઉપયોગી
નથી એમ જાણી સંતોષ બંધ ન થવું આ અધુનું કારણ
આજ સ્મરણ ને શાંતિ સાચવવા જુલાય નહીં તેજ
આમજ આત્માનો અભ્યુદય થાય છે.

આત્મા વિષે પરમાત્માનો આવિર્ભાવ સદૈવ વૃદ્ધિ

પામે ને તે સ્થિર રહે તે માટે શ્રાવ્યા પાળુ પવિત્ર રાખવી
 એકથી આરંભી પાંચ માલા સુધી અથવા યશા ઝચી(ગુરુએ
 આપેલા મંત્ર તે સર્વે તવસાન વસ્તુ મંત્ર માગ્નો
 સાર પરમ તારક મહામંત્ર સાર શબ્દ જે નામ ઉપ-
 દેશ્યું તે પંચાક્ષર આદિ નામ મંત્રોજ ઉદ્ધાર કાઢક
 છે એથી) તુલસી માલા લેઈ નામ મંત્ર જપવો ને
 પછી કંઈપણ બોલવું નહી હૃદયમાં રમણુ ધ્યાન
 રિયરાવી નિરોધ ગુરુદેવના અંકે (બોળે) મરતક મુદ્રી
 નિર્ભય શયન કરવાથી આખા દીવસમા પ્રગટેલી અનેક
 ભ્રમિયોનો વેગ શાન્ત થાય છે દેખેલી કે સાંભળેલી વસ્તુ
 જન્ય સ્વપ્ન વિકૃતિ થતિ નથી તે કોઈ અલૌકિક
 આનંદ મળે છે. એ ઉપરાન્ત એવા અભ્યાસી જનને
 જાગતાં સોતાં બેસતા હોતાં જમતાં રમતાં પણ પ્રભુ
 નામ ઉચ્ચારણ કરવાથી હૃદયમાં રામનમનો નિવાસ
 થાય છે ને ગુરુમંત્ર યુક્ત અભ્યાસ વધવાથી સિદ્ધમુદ્રા
 પ્રતાપે એ નામ હૃદયમાં વસવાથી લેખાંથી સ્વરૂપ
 સાક્ષાત્કાર પ્રગટતાં પંચાયતન પૂજા પ્રત્યુક્ષ પામવાથી
 પંચાક્ષર મંત્રાદિનો લાભ આપો આપ સંપાદીત થાય

છે જ્યારે દેખેલુ સામયેલું ભોગવેલુ જગતનું ભાન
 મુલિ જવાય ત્યારેજ આ અલભ્ય લાભ મળે. એ
 શિવાય એ સ્થિતિએ પહોચી શકાતું નથી એવો અ-
 ન્યાસ કરવા માટે મુમુક્ષુજનોએ સતત પ્રયાસ શ્રીગુર
 કેપદાદિ રીતે કરવો જોઈ જન્મ મરણ સુધરી જાય
 અને એલુ રમણુ ધ્યાન ઉપજે ને નામ રહસ્યાં જે
 પ્રાણ છુટી પ્રભુમા વસાવી શકાય તો સર્વે કારણ સહાય
 થાય ગુરને પણ પ્રભુના દરબારમાં ધન્યવાદ મળે ને
 માટે આ સરને લક્ષમાં લેઈને છટ ગુરની અભેદભાવે
 ઈપાસના કરી ગુર ખાતા સ્વરૂપ છે છટ પિતા સ્વરૂપ
 જે સંત વૈષ્ણવ બ્રાહ્મ બંધવેલું સ્વરૂપ છે એમ બાણેજું
 દુનિયાની સમાધ કરતાં. ધાર્મિક સમાધ બને લોકમાં
 સહાય રાહી આપનાર છે એવી સાચા સંતો અને
 સાચા વૈષ્ણવો ગુરુ લક્ષણ પ્રમાણથી પારખીને ધર્મ
 નીવી સત્ય સ્વધર્મમાળખાંધ ન આવે તેવી પ્રકારનો
 ધાર્મિક નેક રાખવો ધર્મ સંબંધમાં સંસારિક (બધ
 હારિક) કર્મનો પ્રસન્ન પાડવો નહી જોઈ સ્વધર્મ
 સાચી શકાય છે. સ્વધર્મ અને ધર્મના અંતરબોજ કે

છે કે જેમ પતિવ્રતા પોતાના ઇષ્ટ (સ્વામીના) શેવા માં તદ્દપ ભાવ રાખે છે તે કેમને સમજી શકાતો નથી. ને જાણુવા દેવો નજી જોઈએ તેજ મર્યાદિ છે એ પ્રમાણે પોતાની ઇષ્ટ વિપાસના સાચવવી. ને સગાસબંધીની ગૃહરીતી અનુસાર સરવે કૃણ ધર્મ સાચવવોજ જોઈએ એવી રીતે ધર્મ અને સ્વધર્મમાં વતવિની દૃઢ ટેક સત્યવ્રત નીતીરીતી સંભાળી રાખવોથીજ કલ્યાણ થાય છે ને સત્ય પ્રતાપેજ સ્વધર્મ સુખ શાંતી પ્રદ નિવડે છે.

૩

વિપાસના પાઠ્યા પછી મૂળમંત્રથી સદૈવ શાસોશ્વાસ સંગાથે રમણું વૃદ્ધી કરવાનો અભ્યાસ પાઠવો અપવિત્ર પણે રહેવું નહીં. પ્રણ લીધું તે બરોબર પાળવું એકાંતે ચાહે એકલા હાથે તો પણ અંતર બાહ્યર ઇશ્વર અનંત ચક્ષુથી જોઈ રહેલા છે તે વારતે બુદ્ધિમુકે પણ કેદ વાતથી મર્યાદિ ભંગ થવાય તેવું કંઈપણ અયોગ્ય વર્તન નહીં કરવું જોઈએ જોજે પ્રકૃતિ કાલી નાંખેલી તેનાં મૂળ આતન વિષે પૂર્વ પ્રારબ્ધથી પાસ પડે લા અમાનતા અશુંદ આવરણ રૂપે પાજાં પાંખરે

નાર્દી તે માટે બહુજ રુદ્ધ બાવથી સરવે કુટિલ કષ્ટ પ્રદ કામનાઓના ત્યાગ કરી વણીજ માવધાનીથી વતવું જોઈએ.

અટલ પ્રાણધારી વૈષ્ણવોએ પુરાતન વહિવટ પ્રમાણે પ્રાણ પાળવું અને બાનાધારી અને આજ્ઞાનુસારી વૈષ્ણવોએ પાળવતાની સત્ય બક્ષીની વૃદ્ધી પ્રીતી નીતીનેકટક નિયમ રીતી સાચવી ભલે સંસારી છતાં શાસ્ત્ર આજ્ઞા પ્રમાણે હંસવતી પરાયણ ધર્મવ્રત પ્રમાણે અનુસરતા સંસાર યાગા નિબવવામા પ્રભુકૃપાજ સર્વ સાધન પ્રદ છે એવું વિશ્વાસમય મન ઝિયર કરી પરિણામે અંતર થી સાચી સંત પ્રતી સંપાદન થઈ શકે તેવા ગુણ લક્ષણોના સ્વીકાર કરવા. ચિતવન એ અવશ્ય રહેવું જોઈએ કે અંતે પાતાનું શ્રેય થાય કળનો ઉદ્ધાર થાય પ્રાણનું કલ્યાણ પરમેશ્વરમાં નિવાસ પામવાથી કરી શકાય ભવબ્રમણ રૂળે અને અખંડીત આત્મા પરમાત્માના ધામમા નિરતરરહે એજ મોક્ષ લાભ સમજવો જોઈ. નિજ વસ્તુનો વિયોગ કદાપિ ન અને તેમ નિવૃત્તિ પરાયણ થવા ન શેવા જેમણે સુખ આ-

તમાના મધ્યેજ પરમાત્માના સાક્ષાત્કારથી સંપાદન કરી
 શકાય એમ કરવું. ઉપાસનાનો અર્થ એ જાણવો જો-
 ઇએ કે ઇષ્ટ સમીપતાનો લાભ થવા માટે ઇષ્ટગુરુની
 આરાધના છે તેથી આરાધના પાત્રી પ્રભુથી વિમુખ
 ગુરુ સતગુરુથી વિમુખ ધર્મ સ્વધર્મ સત્કર્મથી વિમુખ
 કદાપી ન થયાય તેવીજ હંસની ચાલ ચલગતમાં ચૂક
 ન પડે તેજ ઉપાસનાનું ફળ પ્રાપ્ત થઈ શકાય છે માટે
 તેનો પ્રયત્ન કરવો કે જોથી આ મનુષ્ય અવતારમાં
 આવ્યા તે કેશ કાગદ ન નીવડે તેવું કરવું જોઈએ.
 પોતાના હૃદય મંદિરમાં સદ્ગુરુ સ્વરૂપ વિશે નિર્લેપ
 દેવની ધારણા ધરી ૧ આવાહન (ધ્યાન) ૨ આસન
 ૩ પાદ ૪ અર્ચન ૫ આશ્વમન ૬ મધુપર્ક ૭ સ્નાન
 ૮ વસ્ત્ર ૯ ઉપવીત આભરણ ૧૦ ચંદન ૧૧ પુષ્પ
 ૧૨ ધૂપ ૧૩ દીપ ૧૪ નૈવેદ્ય ૧૫ આશ્વમન ૧૬ તામ્બૂ-
 લાદિ મુખચાસ (ભેટ દક્ષણા ૧ પ્રદક્ષણા ૨ આરતિ
 ૩ સ્તુતિ ૪ શેવા ૫ સ્મર્ણ ૬ સત્સંગ ૭ દર્શન ૮
 હાત નાલાપ ૯ શયન (પોઢા મણી) ૧૦ અર્ચિ ૧૧ સ
 ઉપચારોની પવિત્ર ભાવનાથી બાહ્યર અંત આભ્યન્તર

ગંગા (પૂજન) નિત્ય નિયમ પ્રમાણે (સ્વરૂપ પુસ્તક માત્રા શ્રી વૃન્દાવન(શ્રીતુલસી ક્યારે) શ્રી વિષ્ણુ નારાયણ શ્રી સૂર્ય અને ચંદ્ર મંડલમાં અને શ્રીહરિ ગુરુ સંત સદ્ગુરુ માતપિતા પૂજ્ય વિદ્વાન્ મહાત્મા વિપ્ર ધેનું ગંગા યમુનાતીર્થ ધામ શ્રીપર બ્રહ્મ નિવાસ ક્ષેત્રાદિય નં પોતાનું અર્ચ્ય વસ્તુ શ્રીગુરુ કૃપાથી સંપ્રાપ્ત હો) તે સ્વરૂપનું સમર્ચન કરી આત્મ ધામની મધ્યે શ્રી પરમેશ્વરનું આવિર્ભાવ પામી અંતરનિષ્ટ બની ધ્યાન મ્ત શ્રવાની ધારણા વૃદ્ધિ પ્રતિદીન કરવી.

શ્રી વૃન્દા માતુનીને ક્યારે મંદીરમાં કે ઘરમાં બીના દોવા બે બસીના કરી પવીત્ર આસન ઉપર પદ્માસન અથવા ગુપ્તાસનથી સાવધાનપણે બેસીને નામ મંત્ર સંમાર્ગ પોતાની ધર્મપૃથ્વા પ્રમાણે કીર્તન પાઠ સહીત ભક્તિના નિયમો પરીપૂર્ણ કર્યા પછીજ બીજો પવિત્ર વ્યવસાય દેહના અંગેસંલગ્ન હોય તે સંબંધી પ્રવૃત્તિ કરવી તે સ્વધર્મ નિષ્ઠાતપના પ્રતાપે યથાર્થ કલ નિવરે છે જેનું પરિણામ પ્રભુકૃપામય આવે તેવો અતિ

શ્રેષ્ઠ વ્યવહાર સત્ય સુકૃત ધર્મ નીત્યનું દ્રવ્ય કરવાના
નિશ્ચય રાખવો તેમાં ચૂકવું નહીં.

કારણ કે આ શરીર નિર્વાહ આદિના અંગે કામ
ક્રોધ લોભ મોહ મદમગ્ધરાદિ વિકારો શત્રુ કરતાં પણ
વિશેષ વ્યાધિમાં નાખે છે તે સાર શ્રી હશ્વર આધારે
રહેનાર સન્મતીમાન સજ્જનોએ જેણે ગર્ભસંરક્ષણ
કરી આસૃષ્ટી વૈભવમાં અવતાર આપ્યો છે એના આશ્રિત
જીનાત્માઓની સ્થિતિ તે સર્વેશ્વર કેવી રીતે સુધારે છે
તેનો દ્રઢ ભરોસો ધરી યથા શક્તિ પવિત્ર પ્રકારે ઉચ્ચ
ભક્તિપ્રત મયીમતિનો સદુપયોગ કરવાનું પુરુષાર્થ
(પ્રયત્ન) નિજેષ્ટગુરુ કૃપાના આશ્રયીજ કરવો
તે કંઈ સુખદુઃખ ઉપજે તે એની પૂર્ણકરણાનું ઉત્તમજ
દ્રવ્ય છે એ કરતા ભરતાને જે કંઈ વિચારીને કર્યું હશે
તે સારાનેજ મારે એમ સમજી સહી લેવું જોઈએ
શાથી કે અનેક જન્મોનું સંચીત એકજ અવતારમાં
બાગવાડી પોતાનાથી અળગો ન બને તેવોજ લાભ
આપવા અંતર્યામીની કુદરતી લીલા હોય તે અદ્વૈત

એમાણસ જાતી ક્યાંથી જાણી શકે એના અનુગૃહથી સમજાવે દેખાડે ને ડગલાં ભરાવે તેટલુંજ સમજાય. જેવાય કે પગલું ભરી શકાય બાકી આપણા અધિકારમાં કંઈ જીજ્ઞાસુ નહીં. કેવળ એનું નામ સ્મરણ (આરાધન) કરતાં જેમ પ્રભુ રાખે તેમજ આ વિશ્વમા સર્વે રહી શકે છે એ નિર્વિવાદ છે તો આ શરીર યાત્રા સજા કરવા સત્ય માર્ગ પરમેશ્વર હિંપાસનાજ આપણુ જીવનો કિહાર કારક છે.

એથી આ જીવાત્મા સંકેતે ભવ સાગરનો પાર પામી પરમપદ (સદ્ગતિ) પામી શકે છે વળી કળિયુગમા અનેક સાધનો સાધી શકવા કોઈ પણ પ્રાણી શક્તી માન જની શકે તેમ ન હોવાથી એક ઈશ્વર નામનોજ આધાર શ્રીતિ સ્મૃતિ પુરાણ પ્રતિપાદન કરે છે સંતગુરુ આચાર્ય સદ્ગુરુ સ્વરૂપોએ એજ નિર્ધાર કરી કિષ્કેન્દ્રેષુ છે શ્રી તુલસીદાસજી મહારાજે પણ આપાદ

“કલિયુગ કેવલ નામ આધારા; જહિસુમિરત દિત્ત રિય ભવ પારા” એ પ્રમાણે અનેક ગ્રંથોના આધારે .

જે રામાયણમાં આપ્યું છે તે સબલ સાધન અધમ
 વિદ્યારણ પતિતપાવન શ્રીપુરાણ પુરુષોત્તમ આદીપુરુષ
 પરબ્રહ્મનું શ્રી રામનામ મહામંત્ર સહગુરુ નામ સદ
 આરાધતા પંચાક્ષર મંત્ર તત્વસાર શબ્દ નીજ નામ
 સ્મર્યાં છે એ કદાપી વીસાંવું નહીં હરતાં ફરતા
 શ્વાસેશ્વાસ ઊઠતાં બેસતાં જમતાં જળપીતાં સૂતાં
 (નીદ્રામાં) સ્વપ્નમાં પણ શ્વાસ કેન્દ્રધાન લેતાં અભ્યાસ
 એવા પાડવાં જોઈએ કે રોગે ગગમા સહગુરુએ આપેલા
 નામામૃત રસ વીસ્તરવાથી રોમરોમ શ્રી સહગુરુ ઈષ્ટ
 સમન્વિત આ પિણ્ડમા પ્રાણાત્માત્મરૂપ બની જીવતાંજ
 પરમ લાભ પામે તેવું એક રસ મન બનાવી દેવું
 જોઈએ.

૪

ઉપાસના લેનાર બ્રાહ્મણ ક્ષત્રી વૈશ્ય શૂદ્ર (સ્ત્રી પુરુષ
 બાલ વૃદ્ધ યુવા) ગમે તે વર્ણના ગમે તે અવસ્થામાં
 સર્વે પ્રાણી ખાતાના આત્મા વિંચે અનેક જન્મોનાં
 પુણ્યોનો ઉદય પામવાથીજ જે સમયે શ્રદ્ધા વૈરાગ્ય

ભાવના ઉપજે તેજ અવસ્થામાં તિલક તૃણસી કંડી
 પ્રભુનામ મંત્ર પામી કૃતાર્થ બનીને ભક્તિ વ્રત તપ
 સંયમ નિયમ સાધી શકવાને સત્પાત્રતા (સદ્ અ-
 ધિકાર) પામવાથી પોતાની દિવ્ય દ્રષ્ટીને પામી સર્વ
 સંસાર ભરમાં ઇષ્ટ ગુરુનાં સ્વરૂપાનું દર્શન કરી શકે
 છે, તેમ સુચી ભાવે શેવા સ્માર્ણ કરી અલૌકિકભાવના
 ધારી અલભ્ય લાભ લેઈ શકે છે. મારે ગુરુ આજ્ઞા
 શિક્ષા મુજબ પોતાનું ખટકર્મ નહીં વિસારતાં હંમેશ
 નિત્ય નિત્ય અનૂપમ ઉમંગો (ઉત્સાહ ધરી) આનંદ
 ઉચ્છવ મગહદય અતિ ક્રોમળ પરમ પવિત્ર સાક્ષાત્
 પ્રભુવિરાજીત રહે તેવા દંહ(આ મનુષ્ય તન)માં આવી
 જીવાત્મા કલ્યાણ સ્વરૂપ બને છે અને સ્વધર્મ રીત્ય
 નુસાર ભક્તિ વૃદ્ધી કરે છે બીજાઓની ભક્તિ વૃદ્ધી
 કરાવે છે ને ગુરુમંદિરો જ્યજ્યકાર વર્તાવે છે. એ સર્વ
 આનંદ શ્રી વૃંદા માતૃશ્રી તે ગાયત્રી સર્વ દેવતામય
 અને સમસ્ત દેવી મય તીર્થ ધામ ક્ષેત્ર પ્રભુ સ્વરૂપ
 મય હોવાથી સદૈવ શેવા સધી શકે તે સાર શ્રીવરબ્રહ્મ
 વિષ્ણુ નારાયણ રૂપે અને અનાદિસિદ્ધ શ્રી આદિ

ભક્તિ માતૃશ્રીનું સ્વરૂપ શ્રી તુલસીજી છે. તે પ્રત્યક્ષમાં
 ભક્તજનોના મનોગ્ધ પર્ણ કરવા અધિભુત સ્વરૂપે
 અર્ચાવનારે આ બ્રહ્માણ્ડમાં આવિર્ભાવને (પ્રગટનાને)
 અંગીકાર કરી વિરાજેલા છે તેથી ચારે સમ્પ્રદાયોના
 અર્ચાર્થ વર્ણવે. એમની મુખ્ય આરાધના ઉપદેશી છે
 તે માટે “તિલક તુલસીનામ આયુષ્ય ઉધર્માં શ્રીનાથ
 સ્મૃતી બોલે સાંભળ્યું આપિયાં વંચવ દાથ” એવું
 શ્રી શેષાવનાર અધ્યારૂણ મહાગજશ્રીનું વચન છે એના
 આશ્રય તે અંતર્યામીના સાક્ષાત્ મહાશ્રય છે. વાસ્તે
 મૂળમંત્રથી તિલક તનના મર્મ ગ્રાંથના પાર (દ્વાદશ)
 ટેકાણે (૧ લલાટ ૨ ઉદર ૩ હૃદય ૪ કંઠ ૫ જમણી
 દૃષ્ટ ૬ ડાબી ભીદૃષ્ટ ૭ જમણી ભૂજ (દાથ) ૮ ડાબી
 ભૂજ ૯ કંઠ પાછળ ૧૦ કનિઠા પગપાડે ૧૧ ડાબો
 પગ ૧૨ જમણો પગ) અને સદ્ગુણ સંપ્રદાયો
 સ્થાનતાલુ તેને શ્રીનિકેતન બિન્દુ ૩૫ શ્રી સીતાજી અથવા
 સ્વામિનીજીના નીવાસ ભૂત અર્ચન ગાત્રમક કેટલ અંક
 જાતી ભક્તો શ્રીચતુર્ભુજ મહાત્મા નાદિ ઔગુકદ્વાર
 ની પૃથાનુસાર ધારણ કરવામાં આવે છે તેથી તિલક

સાર્વદાશ (સાદા બાગ) શ્રી પદ્મહાસપાદકા મંદિર તથા
ચંદ્રવર્ણ અંત દેવત્રયમય પશુ કટલાઅંત મદાત્મા-
ઓએ કન્યાણુ કારક શ્રી દૃષ્ટ દેવતા ચંદ્રવર્ણ સર્વે
શ્વર સર્વાન્તયામોની ઘેટ છાપ ગ્રીકારી ઉભય જાકમા
કૃતકત્ય કારક છે તે શાન્ત્રાકત મદગતિપ્રદ શ્રીગોપીચંદન
પ્રસાદી વિગરયા વૈષ્ણવોઅ સમગ્ર તીથ ન્વાનાદિ
કલપન દૃષ્ટગુડની અનન્ય ભક્તી પ્રાપ્તી અંત પવિત્ર
પ્રીતી પ્રદ્યુષ્યથે સદા શુદ્ધ શરીર ઉપર પ્રાણુ કરવા
ગંતવ્ય

એ પછી શુદ્ધ જળનો મળેલો લોટો ભરી શ્રીવૃન્દા-
જીને ચઢાવા ચઢત પુષ્પથી પુજા કરી ધુપ દીપાદી
સમર્પણ ત્યા ન કરી રાકાય તે દેવ મંદિરમા અથવા
ગુફાદારકે પોતાના ધરમા પવિત્ર સ્થાન આસન પર
પ્રજાને પૂર્વમા એ પછી પશ્ચિમ મુખ અને રાત્રિએ
ઉત્તર દાશા તરફ મુખ કરી નિત્ય નિયમ કરી સેવો
અટલુ રમાણું (ધ્યાનમા) રાખવું જોઈએ કે દેવશુર
સ્થાનના આગળ પૂજે (પાછળ) કે ડાબી બાજુએ

જપ હોમ નમસ્કાર (શાસ્ત્ર આશાનુસાર) થતા નથી
માટે જમણી બાજુ રહી ઇષ્ટગુરુને પ્રણામોદિ કરવા.

શ્રીતુલસી સ્વધર્મ પુસ્તક શ્રીઈષ્ટ ગુરુદેવની યથા શક્તી
પ્રદક્ષિણાઓ કરવી જોઈએ તેમા ચાર પાચ પ્રદક્ષિણા
ઓ તેા જરૂર કરવી તે વખતે શરણુગતિ મંત્ર ૧૦૮
વાર જપવોજ જોઈએ. તેમ શ્રી સૂર્ય નાગાયણને દ્વા
દશ (બાર વખત) વંદન (પગે લાગવું ન્તુતિ પ્રાર્થના
દિ તેમા નિવાસીત શ્રી ઇષ્ટ ગુરુનામનુ) કરવું જોઈએ.
જેનાથી રોગાદિ નિવૃત્તિને પામતા સદૈવ સાત્ત્વક પ્રસાદ
આત્મામાં ઉદય પામી રહે છે એ પછી જમવાની તયારી
થાય એટલે સોત્સાહ ભાવે શ્રીવૃંદાજીના ખરી પડેલા
તુલસી પત્ર એક ડાબડીમા ભરી રાખેલા હોય તેમાથી
શ્રી ઇષ્ટ સેવા સન્મુખ સુચી અને શ્રેષ્ઠ વ્યવસ્થાથી
પવિત્ર પાત્રોમા જલ અદિ સામગ્રી શ્રી ગંગાયમુના
તુલસી દલ જળનું પ્રોક્ષણ કરી તેમાથી માળાજી કે
તુલસી પત્ર પધરાવી થાળ શ્રીકૃપાનાથને આરોગાવી
એ પ્રસાદ સરવેને વેંચી અથવા મહાપાકમા પધરાવી

પાતપોતાની વર્ણધર્મ આશ્રમની રીતી નીતિ પ્રમાણે
 પોતાને અર્થે જે સામગ્રી હોય તે પણ સ્વધર્મ પૃથાનું
 સાર આચાર વિચાર સબાળી શ્રી ઇષ્ટ ગુરુદેવને આ-
 રોગાવીએ પછી પોતે પ્રભુની પ્રસાદીના આધાર કરવો
 મૌન પણે ગ્રાસો ગ્રાસે શ્રીગોવિન્દ શ્રીગુરુદેવ સતગુર
 ઇષ્ટનાં નામ સ્મરણ ઉચ્ચારણ કરતા જે જમનામા
 આવે તો એ લીધેને પ્રસાદ અંગે અંગ અંત રંગે
 રંગે અલૌકિક અમૃતાન્સવાદનના લાભ આપે છે તે
 ભક્તિ પુષ્ટિ સંતુષ્ટિ પૂરક શ્રી ઇષ્ટ સહગુરુ દેવની કૃપા
 દ્રષ્ટિનો પાનિય સંપ્રાપ્ત કરાવે છે

આ નિયમો સર્વે રહસ્ય ગ્રંથોના સાર રૂપ બાણી
 પોતાના ધાર્મિક પ્રભાવાનુ દૂળ પરિવાર કુટુંબાદિ દી
 ક્ષિત આ બાલ વૃદ્ધ યુવા સ્ત્રી પુરુષ સમુદાયે શ્રીસહગુર
 સમર્થ સર્વેશ્વર અંતર્યામી ઇષ્ટગુરુદેવની આશારૂપ સમજી
 પોતાની પરમ પવિત્ર ભક્તિ ભાવ અને સુગી શ્રેષ્ઠ
 સર્વસુખ પ્રદ પરોપકારીણી સત્ય શુભ નહેણીને સુખા-
 રથ્યાર્થ સ્વીકારી અતિશય હિતસાહ સદીત મંચમ નિયમ

સંભળી પૂર્ણ પ્રમાણિતપણે પેાતે પાળવા અને બીજા
એ ને પાળવા માટે સંન્યક પ્રયત્નવાન સદા હંસ
વૃત્તિ પગાયણ બનવું.

૫

ઉપાસના લીલા પછી ધર્મશાસ્ત્ર (સનાતન સમ્પ્ર-
દાય વિરહ કાંડ પણ મ અર્થ પણે દુઃકૃત કનુ નહી તેમ
નમ અશીળ તમાકુ (તમાકુ) ગાળે બાગ દગળી લીંગ
લસણ ગાળા માસ ચગળી મયાદિ કાંડપણ અટ
(નિહિદ વીખવાળા) પદાથેનં બક્ષણુ નહી કરવું તેમ
એના સંગી જે હોય તેવાએ ના (દુષ્ટ વિખયી અને
વ્યસની લોકોના) સંગ પણ કનવે નહી.

જેમા જીણા તંતુ જેવા પણ જીવની હીસા નથાય
તેથી રીતે અન જવાદિક શદ્દ કરી મધારીનેજ શરીર
નિર્મલ માટે ઉપયોગી પદાર્થો શાસ્ત્ર આજ્ઞા પ્રમાણેજ
સ્વીકારવાં ને તે શ્રી સદગુરુ મુદ્દ દેવને સમર્પી પ્રસાદી
રૂપ અતેજા હોય તેનેજ આહાર કરવે તે પણ શ્રી

૫૫ ગુણની ઉપાસના કરીને પચ્ચરવા જેના વેળે સંત
 સદ્ગુરુ ૫૫ અર્ચા શેવા નામ ગુણ ગાન આદ્યાથી
 યુક્ત યુનિત (પવિત્ર - સરવર્તા પદાર્થ શેવાશીલ
 પ્રતી વિવેક વાળો દ્રવિયય દુકલ્પના દુટિલતા અદિ
 વાનાની સત્ય પ્રિય સ્વચર્મ સદ્ભાવ વાળી પ્રકૃતી જતા
 જે પ્રભુ ભક્તિ અર્ચા ગરમાવ સંયુક્ત સત્યાત્મ સ-
 દ્ગુરુ આજ્ઞાનસાગર વિદ્યાર (વર્તણુક) ધર્મોચાર હેય
 છે તેવાઓના પ્રમાણ કરી અસાધીક આત્મનિષ્ઠા
 વાળો નિવડે છે માટે આદ્યાર વિદ્યાર પવિત્ર અભવાત
 જરૂર છે તેા રહેણી દરણી દ્રઢ ટેક નિશ્ચય નેક નીતી
 સંભાળી પુર્ણ પ્રમાણિક પણે આ દુનિયામા આવી
 વર્તવું જોઈએ. ભુલે ચુકે પણ અનુત (ગૃહ અધર્મ)
 સાદુટ કપટ પ્રપંચ (પાખંડ) પાપ અચરણાદિને વસ્તે
 નહી જવું એટલે અવી આગનોથી તેમ એવા આચરણ
 વાળા જનોના સંગ છોડી તેમને ભડંસા રાખવા તહીં
 સાચી જે મંગ દોષથી બુદ્ધી બ્રહ્મ થાય છે તે માટે
 ચામડાનું જળ સુદાપણ છેડી રેવું જોઈએ. પવિત્ર
 આદ્યાર તેટલેજ પવિત્ર વિવેક વિચાર આત્માની જ-

યતિ ભક્તિનો ઉદય અને ત્રીષ્ટગુરુદેવનો નિવાસ
 અંતઃકરણમાં પ્રગટિત રહે છે. દામિક (ઢોંગધરનાર)
 મનમાં સમાને ફસાવનાર અને ઉપરથી જે બગાડ્યાની
 કાંઈ પણ પ્રાણી પરિણામે અન્યનું હાની પ્રદ નિવંડે
 છે તેા મનુષ્ય અવતારમાં આવી એવું આચરણ કર-
 નાર હોય તેને સલીલ સાકુટ છલી આભાસ દરસાવી
 પરિણામે પેતાની ટેક તળવનાર લંપટ જન હોય છે.
 એવું સંત ગુરુ શાસ્ત્રનું સત્સંગ રહ્ય સમજી દૂરથી
 જ દુષ્ટ સંગ અને અશુદ્ધ પદાર્થ છોડી અનુસરીએ
 તેજ આપણુ કરેલુ તપ બજન સુકૃત સંયમ વ્યર્થ
 થાય નહિ વારતે આ બવ સુધારવા સ્વધર્મ કર્મસુચી
 સ્વભાવે સાચવી રાખવા અને જલકમલવત્ સદુચી
 સર્વાત્મ ભાવે સમજી સ્વાત્મત્રેય સાચવીનેજ આ જગ
 તમાં આવી સન્માર્ગે વર્તવું જેની રહેણી કરણી સુધરી
 એની દેહ તેા શું પણ કૃણ સમેત સરવે સૃષ્ટિ સુધરી
 જાય છે જેનું અનુકરણ કરવાથી મ્હોરી પદવી પામેલા
 મહાત્માઓ જે માર્ગે મહાત્માઓ અનુસર્યા છે તેજ
 માર્ગ શ્રેયસ્કર છે એવું શાસ્ત્ર સંત વિશ્વેશ્વર કારણાર્થે

વગરુવે છે કે (મહાજનો યેનગર્ત સપંથા) એ વિચારી
તે આપણી શ્રાવ્ય ત્રણી સાચી વિવેક યુક્ત વર્તવું
જોઈએ એવી સદ્ગુર શીક્ષા (શીખામણ) આપે છે.

૬

કોઈની જુદી સાક્ષી પુરવી નહિ અને કોઈના
ઉપર જુદો આરોપ મુકવો નહિ તેમ જુદા પ્રસંગમા
ક્રિયા રહેવું નહીં અને સત્યથી વર્તવું. કોઈ સમયે
કોઈનો પ્રાણ આપણે જુદું ખોલવાથી બચતો હોય
તો ગાય બ્રાહ્મણ તથા શુભ લક્ષણવાળા સંત પુરુષાર્થ
કોઈપણ પ્રાણિનો આત્માનો બચાવ કરવા માટે એક
વખત માટે સત્યનો પાયો રાખીને પ્રકાર નીરથી જો
જુદું ખોલવાથી પોતાનો માસનો આવરદા ક્ષિણ કરીને
પણ બીજાનો જીવ બચાવવો પરતું તદ્દન જુદો ખો-
લવું નહીં તે તેવો પ્રસંગ બને તો તે પછી જ
માસ સુધી મૌન વ્રત ધરીને ઇષ્ટ ગુરુનું ૨૪૦૦૦૦૦
નામસ્મરણ કરી દેહને બંધિત યોગ્ય બનાવવો.

૭

વગર ખેાણ જમીન પોતે ખેડવી નહિ અગર

ખીજા કોઇના પાસે ખેડાવવી નહિ તથા દોરોને ચગવા
જેવી જમીન પણ તર હોય તે જમીન ખેડવી નહિ તેમ
કોઇ પાસે ખેડાવવી નહિ. તથા તેવી જમીન કમળે
સપ દોરને ચરતા અટકાવવા નહિ. તેમજ ગાયને
દુઃખ સ્થળે પુગવી નહિ કે ખીજા પાસે પુરાવવી નહિ
અને સાધુ બ્રાહ્મણ બહેન ભાણેજ અતિથિ શરણુગત
જીવ તેમ ખીજા કોઈ અનાથોના આત્માને દુભાવવા
નહિ કે તેમનું કંઈ નુકસાન થાય તેવી રીતે વાણીથી
પણ વિગર સમજ્યો કષ્ટપ્રદ શબ્દ બોલવા નહિ.

૮

ક્રીડ, પતંગ વીગેરે કોઇ પણ પ્રાણીને દુઃખ
દેવું નહિ તેમ બિભત્સ એટલે ધમકીના ભયંકર અ-
થવા ગાળોના કે અપશુકનના અયોગ્ય શબ્દો બોલવા
નો સ્વભાવ સરખો પણ રાખવો નહિ અને શુભ વ-
ચન બોલવાનોજ પ્રચાર પોતાના કુટુંબની મધ્યે વા
સર્વ કેકાણે પણ પવિત્ર વિચારમય રાખવા જોઈએ.

૯

જૂત પ્રેત પિશાચ વીર રાક્ષસાદિની કોઇ પણ

મલિન ઉપાસના કરવી નહિં કે કોઈનો ચીડી દોરો
 કે બાધા માનતા કંઈ પણ કરવું કરાવવું નહિં તેમજ
 વેદ શાસ્ત્ર ગુરૂની આજ્ઞાથી વિરુદ્ધ વર્તવું નહિં અને
 જૈન કોલવ કપાલિ શાકત રામદેવથી રમુસત્રમાન આ
 દિજે બીજા અનેક માર્ગોના અનેક મતો છે તે સાંભ-
 ળતે પણ પોતાના સિદ્ધાંત તથા ભ્રષ્ટ થવું નહીં તેમ
 તે જાણતો સાંભળવામા આવે તો તે સંબંધી કંઈ
 પણ નિજધર્મની હાનિકારક બાબત નહીં સિંકારતાં
 પોતાની ટેકનું નિયમો સાચવી સ્વધર્મ કદાપી ત્યાગ
 કરવો નહિ. તાત્પુત વીગેરે જોવા નહિ અથવા તેની
 માનતા કરવી નહિ. તથા અનેક પ્રકારે દુખી થતા
 પણ પોતાની ટેકનું નિયમવાળા અકિત વ્રતથી ભંગ
 પામવો નહિ જેથી જીવંતા ઉદ્ધાર થાય છે માટે તે
 ગુરૂ આજ્ઞાથી દ્રઢ નિશ્ચય રહેવું.

કામ ક્રોધ લોભ મોહ મદ મદસર એ છ શત્રુ છે
 અને તેને વશ થવાથી માણસ આપધત કરી પોતાનો
 જીવ ખુવે છે અથવા બીજા જીવની મહા હિંસા કરે

૩૨

છે તે માટે વૈષ્ણવોના અલિંસક ધર્મ હોવાથી વૈષ્ણ-
વોએ ઉપર કહેલા છઠ્ઠે શત્રુનું વશ થવું નહિ.

૧૧

ઉપાસના લીધા પછી અષાઢ શુદ્ધ ૧૫ એ ગુરૂ
પુર્ણિમાં કહેવાય છે માટે તે દિવસે ગમે તેવું કામ હોય
તો પણ ગુરૂનું પુજન કરવા માટે જરૂર શ્રીગુરૂ મહા-
રાજ પાસે જવું અને જાગ્રા દેશાવરવાળા વૈષ્ણવોએ
કેવળ પ્રમાણે વિચારવાદિ કરવું તેમ દરેક પુર્ણિમાએ
ગુરૂષ્ટિની પ્રાપ્તિ સાઠ વ્રત પુજન કરતા જે પ્રસાદી
આપી હોય તેને પણ ગુરૂ સ્વરૂપે માની સેવા પૂજન
દિ કરી સ્વધર્મ સંધારવો તથા યથા શક્તિ પુન્યદાન
ધ્યાન સ્મરણાદિ નિત્ય નિયમથી અધીક કરવું જોઈએ
જેથી આ લોક પરજાક સુધરે છે ન તેથી જીવ પરમ
પદવીને પામે છે.

૧૨

ભક્તિ લીધા પછી ગુરૂ પરંપરાની પ્રથા પ્રમાણે
સર્વે નિયમો પાળવા માટે શિક્ષા ધર્મો પ્રથમજ જન-
બીને વાકેફ થવું અને કીરતન ભક્તિથી હૃદયનું ધ્યાન

બળ વધારી માનસ ઉપાસના દ્રઢ કરી તત્વ નિષ્ઠ થઈ
ને અનેક જન્મના પ્રાગ્બધ વશ શરીર યાત્રા સત્ય
ધર્મથી નિભાવતાં જન્માષ્ટમી રામનવમી, એકાદશી
પ્રાગ્લીમા નૃસિંહ ચૌદસ રૂપી પંચમી વામન જયંતી
દશરા દીપાવળી આદિ ખીજા જે ગુરુદ્વારના મહત્ત્વ
પુરોષોએ સ્વધામ સંપાદન કરેલી તિથી હોય તે પર્વ
ખીઓના ઉચ્છવ દિવસોમા પરચારે સર્વ સંત વૈષ્ણવ
જનોએ ભંગ થઈ વ્રત ભંગ ન થવાય તેવી રીતે થાળ
પ્રસાદ કૃપાનાથને શાન્ત પણે ધ્યાનથી ધરાવી ઉચ્છવ
કરવો જેથી સદા શ્રી હરિની સહાયથી અનેક વિધેનાનું
નિવારણ થાય છે. આપણા ધર્મમા એકાદશીના દિવસે
તથા ખીજા ઉચ્છવોના દિવસે મહિમાન જાણુવાથી તથા
ચિત્ત સ્થીર ન રહે તે દારણથી ઉપવાસ નહિ કરતા
પ્રસાદ લેવાની રીતી પડી છે. તે કેવળ ભજનાનંદી
પુરોષને માંડજ છે તેમ તત્ત્વ નિષ્ઠા વિગરના સંસારી
જીવો માઠ તેવી આજ્ઞા ન હોયી જન્મમાં ભંગ થાય
નહિ તેથી ફક્ત આહાર કરવાની અને ઉચ્છવ થયા
પછી બાકી વૃદ્ધ અને આતુર મારે પ્રસાદ લેવાની

કાલ મજ્જ ઝીજ મળેતે સમર્પણ કર્યા દિવાલ્ય ઉ-
પયોગમાં લેવાી નહિ તેમ શ્રીકૃપાનાથને સદ્ વિચાર
ચુકત વિવેક બાવના સહીત વૃત્તસાદાગ અથવા સતગુરુ
ની આજ્ઞા મંતરાવી શીખરુદારા શ્રીકૃપાનાથના પ્રસાદિ
કરીને પછી તે પદાર્થનો આપણે ઉપયોગ કરેવો જ્યાં
અંધા વૃત્તસી આજ્ઞા કે મંત્રાવેશા થાયા પ્રસાદા મંતરાની
પણ પ્રસાદા થયેશા ન હોય તે પહેલાં કાનિષ્ઠા સ-

આગા છે તેજ કારણે સમજવું. જે મનુષ્ય બજનમાંજ
 તથિન રંગીને નિવ્ય એકવારે (નકત) જોજન કરે છ
 તેને સદા શાસ્ત્રમાં ઉપવાસી ગણેશે। છ તેથી ઉદાસી
 વૈષ્ણવોએ તેવા લક્ષની અંકિત આદરવાનું શિલ (રવ-
 ભાવ લક્ષણ) રાખવું જોઈએ એમ ગુરુઆગા ક્રિવામાં
 ધત વિધીનો। વિરતાર વસિંદા નથી કારણે કે એક
 ધતિ ધતાની રૂઢ સમાન અનન્ય ધત ધારીજ નેક્રિય
 તેજ સાથે। બકત નિવડ છે ને તે માહારખ સાનને
 સમજ અંનુસર છે વારતે તેવા કરજને પહોંચવા
 ધમન કરેવે। જોઈએ જેથી પરમ ભાજ પામી શકાયછે

મગ્રીનો ઉપયોગ બાલ બચ્ચાઓએ પણ કરવો નહિ.
તેઓ ધરના અમણી મનુષ્યોએ ગીવાજ પાડવો. તે એ
વી નીતે કે ધરમાં ફાઇ પણ ચીજ હોય તે ચીજનું
નામ લેવા દેવામાં પણ અમુક ચીજ (વસ્તુભાવ શ્રી
સદ્ગુરની હરિની પ્રભુની કૃપાનાથની ગુરકૃપાની પ્રભુ
માટે ગુરમાટે હરિજનો માટે) કૃપાનાથની પ્રસાદી
ધરીને વર્તાવવાની છે તેવી રીતે બોલવાનો સર્વે જનો
એ અભ્યાસ રખાવવો. જેથી આત્માના નિર્મલ
સ્વભાવને પુનિત અભ્યાસના પ્રતાપે સત્ય વ્રત ધારી
રાખવાથી અનેક સંતાપોને નિવાર્ય કરી મનુષ્યો
અત્યંત લાભ પામે છે.

અકિત પાંખા પછી મરણ પાછળ ૨૧ દિવસ
પછી થાળ ઉચ્છવ અથવા યથા શકિત પ્રમાણે રસોઇ
વિમેરે જે કંઈ પરમાર્થ કરવું હોય તે કૃપાનાથને
ઉદ્દેશીનેજ પરમાર્થ રૂપે કરવું. તે પરમેશ્વર પ્રીત્યર્થજ
એ ભાવ ધરીને શ્રી હરિ ગુર સંત અભ્યાગત ગૌ મન

રિખ પક્ષી પ્રાણી ઇત્યાદિકની સેવામા અન્ન વસ્ત્રાદિની
જે સેવા પુણ્ય કરવામા આવે તેજ સત્કૃણ રૂપ અર્થા
ત્ કલ્યાણ કારક બને છે આપણા સ્વધર્મે વર્તી
પ્રથાને અનુસરીનેજ કરેલી રીતભાત પુણ્ય ધર્મથી
કોઇ અલૌકીક સુખ પ્રદ નિવડે છે. જે સ્વધર્મના
સંત વૈષ્ણવોએ સદ્ ગુરુએ અંગીકાર (સ્વીકાર) કરેલ
હોય તો તદ ઉપરાંત ખટ દરશનની પણ અન્નવસ્ત્રોદિક
સેવા કરવામા શક્તિવાળા વૈષ્ણવોને એવી રીતે આજ્ઞા
છે કે પોતાના બાનાના ભક્તિ વ્રતના બિરદાને તથા
પતિવ્રતાની ટેકને વ્રતથી ખંડિત ન થવાય તેવી સાવ-
ધાનીથી પ્રેમ પુર્વક ગમે તેટલો અન્ન વસ્ત્રોદિક સખં
ધી પરમાર્થ લાભ લેવા તે અહો ભાગ્ય (ધન્યભાગ્ય)
છે પણ સ્વધર્મ ટેકથી ભંગ ન થવાય તેવી રીતે તે
કરવું જોઈએ.

સર્વ વૈષ્ણવોએ ૨૮ કિર્તન નિત્ય નિયમ કિર્તન
ઉચ્છવ કિર્તન સાખી સખદ વિગેરે સુખ પાઠ, રાખવા
તથા જે સ્થળે જઈએ તે સ્થળે આનંદ ઉચ્છવની વધિ

પૂર્વક નિઃશંક ભાવે વિવેક વિચાર યુક્ત કિર્તન
 ભક્તિના મહિમાનો લાભ પોતે લેવો તેમ બીજા વૈષ્ણુ
 વોનેપણુ તેથી ભક્તિ નીતીનો લ્હાવ દેવા સાર તલિન
 ભાવેથી ઇષ્ટ ગુરુની આરાધનામાં પ્રવિણ કરવા, જેથી
 અન્તેત સર્વ તિથિ વ્રત દાન યજ્ઞાદિનુ ફળ પણ તેવડે
 પ્રાપ્ત થઈ શકાય છે ને પ્રભુ કૃપાનો લાભ સર્વને
 પણ મળે છે. ભક્તિ પામ્યા પછી કંઈ તિલક વગર
 રહેવું નહિ. અને અંતઃકરણથી તથા બ્રહ્માથી ગુરુએ
 આપેલા નામ સ્મરણ વિના રહેવું નહિ. અને જોટલું
 કાર્ય હોય તેટલુંજ સત્યન્યાય પૂર્વક બોલવાનો સ્વ-
 ભાવ રાખી જેમ ભજન ભાવ તથા સ્મરણ બળ વધે
 તેમ વર્તવું.

દિક્ષા લીધા પછી નીચે લખેલા આઠ પ્રકારના
 મૈથુનના ત્યાગ કરવો જોઈએ જેથી તપોબળ વૃદ્ધિ
 પામે છે ને સર્વ પ્રકારે સુખી થવાય છે તથા શાસ્ત્ર
 ગુરુ ગોવીંદની આજ્ઞાનુસાર શ્રેય સંપાદન કરી શકાય
 છે.

૧ કોઈ પણ પર સ્ત્રીને કુ દષ્ટીથી જોવું તે દષ્ટિ મૈથુનનો ત્યાગ કરવો તેમ સત્યશીલ સ્ત્રી જનોએ પણ પરપુરુષ સંબંધે સમજી પોતાનો સ્વધર્મ સાચવવા પરિપૂર્ણ પ્રામાણિક પણે રહી બ્રહ્મચર્ય વડે તપતિ તેજ સાચવી બવબંધનથી પોતાનું કલ્યાણ કરી લેવું.

૨ પાપ બુદ્ધિથી પરસ્ત્રીના શરીરને અડવું તે સ્પર્શ મૈથુન છે તેનો ત્યાગ કરવો. મૈથુન એટલે પોતાના પ્રભુ સ્વરૂપના ધામનું લક્ષ ત્યાગ કરી અધઃપાત આત્માનો અને તેવી દુષ્ટ કરણી મનની જે પ્રગટે તેનું નામ છે તેને તજી દેવું.

૩ પાપ બુદ્ધિથી પરસ્ત્રીથી ગમે ત્યાં ગમે તે પ્રકારે વાર્તાલાપ કરવો તે આલાપ મૈથુન કદાપી કરવું જ નહિ.

૪ પાપ બુદ્ધિથી પરસ્ત્રી સાથે એકાંતમાં વાતો કરવી અને જાહેરમાં મસ્કરી હસી જોવા શબ્દો કોઈને ઉદ્દેશીને કોઈ પણ સ્ત્રીના આકર્ષણ માટે ખોટી સાતો કે સંકેતની પાપમય વાતો કહેવી તે ગુણ બાપણ

મૈથુન છે તેનો ત્યાગ કરવો.

૫ પાપ બુદ્ધિથી પરસ્ત્રીના અંગને કોઈ બાગપણ દબાવવો તે મર્દન મૈથુન કહેવાય છે તેનો પણ ત્યાગ કરવો જોઈએ.

૬ પરસ્ત્રીના સામું જોઈ અગર અંગનો સ્પર્શ કરીને ખુંખારો કે ચુંબન કરવું તેનો મહાદોષ છે તેથી તેનો પણ ત્યાગ કરવો કેમ કે તે ચુંબન મૈથુન કહેવાય છે તેનાથી આત્માની તપ તેજ શક્તિ સર્વે નાશ પામે છે માટે કરવું નહિ.

૭ પરસ્ત્રી સાથે ઉપર કહેલા ૭ પ્રકારો માથી કોઈ પણ પ્રકારની આશા કલ્પના ધરી જે દુષ્ટચિંતન (પાતકવૃત્તિથી દુષ્ટ ધ્યાન) કરવાથી સ્વપ્ન આવે તે સ્વપ્ન મૈથુન કહેવાય છે માટે પરસ્ત્રીનું ચિંતન કરવું નહિ તેવીજ રીતે સ્ત્રીએ પુરુષોના પ્રસંગે દુષ્ટ મતી નહિ કરવી.

૮ પર સ્ત્રી સાથે સંગ દોષનો નિરીક્ષાદિની ક્રિયાથી પ્રત્યક્ષ વીર્યપાત કરવો તે મહા મૈથુન કહેવાય છે તેથી તે મનુષ્યનો આલોક અને પરલોક બન્ને સુધરતા નથી અને તે મહા પાપી સર્વ કર્મમાંથી ભ્રષ્ટ થએલો પતિત ગણાય છે માટે વૈષ્ણવોએ તે આંકે પ્રકારનાં મૈથુન સંબંધી કંઈપણ દૃષ્ટ અનિલાષાએ નહિ રાખતાં સ્વસ્ત્રીને વિષે પણ પ્રજા વ્રતપતિ નેટલોજ અને રિતુકાલ શિવાય તેજ ક્ષિણ ન કરતાં માસમાં એક વાર ગૃહાશ્રમ જાણી અને ગર્ભ રચા પછી પણ બાળકની ત્રણ વરસની ઉંમર થયા બાદ માસમાં એકવારજી કામ અપેક્ષાર્થી રતુ સમયે સ્વસ્ત્રીથી સત્યસ્વવર્મના વ્યવહારે કામ ભાવ પ્રજનને માટેજ ધન્યો તે દિવસના વિભાગને છોડી શુદ્ધ અને પવિત્ર શુકલ પક્ષનાં તિથીનાં વિચાર કરી મધ્ય રાત્રી પછીજ સંસાર વાસના ધરીને તુર્ત સ્નાન કરી શ્રી હરિગુરુનું સ્મરણ કરી પોતાના અપરાધને માટે ક્ષમા માગી સ્ત્રી પુરુષ બન્ને જણોએ પવિત્ર પ્રભાવે પ્રભુ ભક્તિ સંયુક્ત રહી વર્તવું. તે ગૃહાશ્રમીજનો માટે શાસ્ત્ર આજ્ઞાર્થી કલ્યાણ પ્રદનીતી

ગીતી સત્યને બાધન આ તેજો લૌકીક ધર્મ છે એ પાળવો.

૧૭

બંધિત પામ્યા પછી રજસ્વલા ધર્મ ચાર દિવસ
છોટે અસ્પર્શપણે રહેવું તેવો છે. તથા પ્રસુતિકાનો ધર્મ
પણ તેવીજ રીતે સવામાસ સુધી પાળવાનો છે તે
બરોબર પાળવો અને ધરતી મધ્યે કોઇપણ (ચીજ)
વસ્તુઓ એડી જુડી કે બાળ આદિની લઘુ શંકાનાં
છાંટાચાળી કે કાદવ કચરાવાળી તેમ બાળકોના લાગ
ત્રિંટ વિષ્ટા કે અપવિત્ર પદાર્થથી અથવા કોઇ પણ
મત્તમાંસાદિ જેવા બ્રુષ્ટ પદાર્થથી અશુદ્ધ સચ્ચેત્રી રા-
ખવી નહીં જોઇએ કેમકે અનાચારથી આ લોક પર
લોક નષ્ટ (ખમડી અકલ્યાણુ થાય છે વ માટે
આચાર વિવેક વિચાર પુરસ્કર સદૈવ સબ ગી ર ખવે
જેથી સર્વ લાભ પરમાનંદ વાધે છે. તેમ [હિ સિદ્ધી
સાંપડે છે. ધરમાં જ્યાં ત્યાં યુક્તિને કે લીટ કાઢીને અથવા
ગંદકીથી કે એંદવાડથી જુદવાડથી અપવિત્ર કરીને
અશુદ્ધ રથજ કદાપી કરી દેવું નહીં જેનાથી દેવ ધર્મ
નો વાસ પોતાના આવાસમાં બન્યો રહે છે .

૪૨

૧૮

સવારમાં વહેલા ઉઠી ગુરુ ઇશનું ધ્યાન કરી સૌચ
મુખ માર્જન રત્નાન વીગેરે કરી અહોનિશ પ્રણામ પરા
યણ રહેવું અને ઉપરના નિયમો પાળવા

૧૯

ગમે તેવા કાર્યમાં પણ પોતાના ગુરુદ્વંદુ કંડી કે
ધર્મના અને ગુરુગાદીધામ સ્થળના સોગન ખાવા નહિ
તેમજ કાટ પતંગ આદિ કોઈ પ્રાણી દેવ મનુષ્ય સંત
માય પૂજ્ય વર્ગ બહેન બાણેજ પ્રજા વર્ગ ઇત્યાદિક
કોઈના પણ સોગન ખાવા નહિ કારણકે આપણી
માનસીક ઉપાસના હોવાથી સર્વેના અંતરમાં ચેતન્ય
ભાવે ઇષ્ટ તત્વ વિભુતી રૂપે એક છે માટે સંસાર
પ્રસંગના વ્યવહારમાં ધર્મ બેળી સોગન ખાવા સાચીજ
રીતે હોય તો પણ મહા વિરુદ્ધ (પાપ કર્મ) ગણેલું
છે તે માટે સમ ખાઈને પોતાના તપ ભજનથી ક્ષિય
થવું. જોઈએ.

૨૦

વૈષ્ણવોએ માનસીક ધ્યાનથી પોતાના નિત્ય નિયમ

મંગલ આરતી સારંગ કે સંઝયા આરતી કંઠેને જે
 પ્રણામ કરવા તે દક્ષિણ દિશા વિગર પુર્વ પશ્ચિમ કે
 ઉત્તર દિશા તરફ મુખ રાખીને અથવા ગુરુ ઇંદિદેવની
 જમણી બાજુએ કે સનમુખ બેસી પદ્માસનવાળા ખો-
 લામાં બે હાથ જોડી આંખ મીચી હૃદયને વિષે પે-
 તાના પ્રાણ રૂપે સ્ફટિક વર્ણુ તુલસીનાં કુંડલ કંઠી-
 બાસ તિલક યુક્ત પ્રત્યક્ષ જ્ઞાન મુદ્રાથી વિરાજીત સત
 ગુરુ મન મંદીરમાં આત્મધામ મધ્યે ચિદ્ધન સ્વરૂપ
 શ્રીરામકૃષ્ણ પરબ્રહ્મ જેના નામ છે તેવા આઘ અજર
 અચિંત પુરાણ પુરષોત્તમ વસે છે તે સ્વરૂપનું ધ્યાન
 આત્મામાં તદ્રૂપપણે કરવું અને તત્ત્વિનતા થવાનાસમયે
 પંચ પ્રાણોના સંચારથી આધાત પ્રત્યાધાતતા પ્રકારે
 કરીને મસ્તકમાં સખ્દીત થતા દશનાદોના ધ્વની સાથે
 શ્વાસો શ્વાસની ગતી લીન કરી મૂળ મંત્રથી આવાહન

૧

આમન, પાદ્ય, અર્ધ, આયમન, સ્નાન, વસ્ત્ર, યજ્ઞોપવિત

૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮

ચંદન, પુષ્પ, દુપ, દિપક, સંગારાદિક, સ્તુતિ, પ્રદક્ષણ

૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫

૧૬

ઉદ્યાસન, એટલે

[સવ વ્યાપક બાંધ વિશ્વમાં પ્રભુ જણી અંતરમાં પ-
ધરાવવા પછી ૬૪ ગુરુમય સર્વે છે તેવી પવિત્ર દ્રષ્ટિ
કરી આંખ ઉઘાડી જોતું] તે પોડપ ઉપચાર માન-
સીક પુજવા પુણ્ય પ્રેમથી કરીને નિત્ય પ્રાર્થનામાં સ્તુતિ
ભાગની રામકૃષ્ણાદિક પ્રભુના નામ ચુકત શ્રીજી બાવા
સત્ગુરની સાખીયો જે આવડતી હોય તે બણી પોતાના
મુંદ્ર ગુરુનું સ્મરણ કરી અનંત કોટી વૈષ્ણવ વચાર સંપ્રા-
દાય બાવનદ્વારા ગ્યાની ધ્યાની ગુપ્ત-પ્રગટ અપ અપને
ગુરુગોવિંદકો મંગલ આગતિ કે તથા મધ્યાને સારંગ
સમયના અને સંજયા સમયે સંધ્યા આરતિ ના શ્રી
રામ કબીર એમ કહી પ્રણામ કરી પરચરી ધીગેરે જોલી
પોતાનો નિયમ પુરો કરવો તેવી રીતે મધ્ય રાત્રે
શિલાગ સ્તુતિના પંચમ વખતે મંગલ આગતિ કર્યો
પછી ઉપર કહ્યું તે પ્રમાણે રામકબીર કહી પ્રણામ
કરવાનો વિધિ પુરાતન રીતી પ્રમાણે જેમ કહીએ છીએ

તેમ નિયમિત પ્રમાણે કરવાથી કૃપાનાથની સદૈવ કૃપા
 છાયા બની રહેવાથી વંચવેનાં કુશળ કલ્યાણ મન
 વાન્નિષ્ઠ પૂર્ણ થાય છે એ આશ્રય અનાદિ છે ને અંતર
 ગત છે એથી આત્માની પવિત્ર ભાવના આપો આપ
 એ પ્રભુ પોતાના બાંનાના બ્રીદ બળથી સદ્ગુરુ વાણી
 શુભાશીષ વચન સદાયથી ને સંતગુરુ શેષા સત્સંગના
 મુલાગ્યથી શ્રવણ કીર્તનાદિ ભક્તિ પ્રભાવે સ્વરૂપ ભ-
 ક્તને આત્મીય લક્ષ આપી નીજ પીડ પ્રાણાન્તર્ગત જે
 પ્રાગટ્ય છે તેથી સુખશાન્તી ગતી મુક્તી અદ્ભુત
 અલૌકિક ચમત્કૃતિ પરમાનંદ લાડાવ આપે છે. કારણ
 કે હૃદય અંતઃકરણની પ્રીતિ રીતીને વસ્ય થઈ આ
 જીવ દીનતા ધ્યાન વૃદ્ધી કરી સદ્ગુરુ વચન આધીનતા
 માં અનુસરી કેવું સમર્થ સિદ્ધ કરી શું વિચારી કેવા
 વિશ્વાસમાં વર્તીએ શું કરે છે એનોજ વિચાર કરી આ
 ભવવારિધીથી બકતોનો ઉદ્ધાર કરે છે એ દ્રઢ નિશ્ચય
 ન છુટે એટલે આનંદ વર્તીએલા સમજવો એજ આ
 મનુષ્ય અવતારમાં આવવાનું પ્રયોજન છે. સત્યાન્ત્રા
 સત્પુરુષાર્થ જન્ય ભાગ્યોદય અથવા સ્વાત્મ સમૃદ્ધી

સામાન્ય સિદ્ધી અરખતીત અદૈત લક્ષ લાભ પરમ
સ્વતંત્રતા સત્યવૃત્ત પરિશીલ શત્કલ કહેજે તે એનંજનામ
છે “શાખી” એક હિસોચિય ખાત ઉર-અહકિ આત્મ
આધાર ॥ સમજ સ્મર્ણ કર સજન સત સુધરી જાત
મંસાર ॥૧॥ વારહિવાર પ્રણામ સત્ ગુર પદ સંત
સુભાય ॥ મિલૈન મોંકા બહુરિયહ ગુરગોવીંદ ગુનગાય (૨)
વૈષ્ણવ જનનવિ સારિય સુકૃત શહગુર સેવા સત્સંગ
શિક્ષા મન સમજ દેહ સુધરિ હોડ દેવ ॥ ૩ ॥

વિવેશ વકતવ્ય.

આ પુસ્તકમાં મંગલ આરતીથી આરંભી સર્વે
સમય ઉચ્છવોના પદો આપણા ઉદા ધર્મ પંચરત્નમ
છપાએલાં હોવાથી તેમ જોને પાસે ન હોય તેઓએ
સ્વધર્મ રહસ્યાત્મક છે તે પોત પોતાના ગુર પાસેથી
સમજીને લખી લેવાં જ્યાં હોવાથી એને ગુજરાતી
અક્ષરમાં છપાવ્યા નથી તો જેઓને અપેક્ષા હોય તે-
ઓએ શુભ અવસર પામીને અથવા અવકાશ લેઈ
યોગ્ય સમજાય તે સહગુર સંત ગુર સહવાસમાં રહી
અનેક સંદેહોનું નિવારણ કરી ભક્તિતત્વ અમૃત

સંપાદન કરવાનો હાથ લેવા અવશ્ય આતુરતા ધરી
 જેમ અને તેમ પવિત્ર સાધનોનું અવલંબન કરી પો-
 તાનું શ્રેય સીદ્ધિ કરી લેવા માટે ચુકવું નહીં. આયુ
 દર્શી ક્ષણે ક્ષણે ઓછો થાય છે. જ્ઞાનતંતુ ભવ પ્રવાહ
 માં નિર્જલતાને પામેછેતેથી કશુંએ સુકૃત નહીં કરી શકાય
 માટે સવેળા ચેતી આપણ ઉંધાર માટે મળેલો અ-
 મૂલ્ય સમય નહીં ગુમાવવો જોઈએ. અનેક જનો
 પોત પોતાના સ્વધર્મનું સુખ શાંતી વૃદ્ધિ કરી સંરક્ષણ
 કરતાં આ લોક પરલોક સફળ કરે છે જીવનનો
 લાહાવ સ્વધર્મ વૃદ્ધિનો લાભ લેઈ સુયશ લાહાવ
 સંપાદન કરી સર્વા પ્રકૃતિ પુણ્યનું પરમ લાહાવ
 લેઈ કૃતાર્થ બને છે ને સફળ સમુદ્ધાર પામે છે તેવા
 સ્વધર્મ ધુરંધર પ્રેમાન પ્રવીણ વીર પુરુષો સદગુરુના
 સત્યવત શીલ લક્ષણ સંપન્ન સજ્જનોજ આ સૃષ્ટિ
 માં સનાતન હિંદુધર્મનું સંરક્ષણ કરે છે માતાને તેમ
 પીતાને પૃથ્વીને અને લૌકિકને અને ધાર્મિક સંબંધી
 એને ધન્ય ધન્ય અવતાર કરાવીને પોતાનું સાર્થક
 કરે છે.

એ માટે આવી શુભ સંમતીને દિનતીમા આણી ધાર્મિક અભિવૃદ્ધિ માટે અનુભવિ મુજવયેનિ એમ કિચીત સમજાય એમ પોતાના અભિપ્રાયો પ્રદર્શિત કરી સહાય દેશે તો યથા શક્તિ ભતિ પ્રમાણે શેવા કરવાનું સૌભાગ્ય અમને પણ સંપ્રાપ્ત થશે એવી કિચ્ચ આનંદોર્મિથી અંતર્યામીને વિનવી અભ્યર્થના કરવાની એકે આજ્ઞાવા ધર્મકારણો નુધારવાને શ્રી સદ્ગુરુ હરિદેવના પરમ પ્રિતીવાન ભક્તોને આયુર્દી પ્રીતી ભક્તિ નીતી રીતીનુ દાન પ્રભાવ દાન સમહાત્મ્ય સર્વાન્તિયામીજ્ઞ સ્વાત્મમન્દ્ય સર્મપણુ કહેતું એજ મનોરથ.

હી. મા. કે. મા. ની શુભાશીષ.

આ પુસ્તક પોતાની સેવામા હૃષ્ટિ ગુરુ દેવની આજ્ઞારૂપ માની એને સેવાની પોથીમા રાખી મર્યાદિ પુરુસર રાખવું અભક્તતે આપી અનાદર થાય નહીં તેવું ધ્યાન રાખવાથી હૃશ્વર એની લગ્ન્યા મર્યાદિ રાખી મુખી કરશે તે જાણવું.

[હરિઃ ૐ]

શ્રી પુરુષ પુરુષોત્તમાય નમઃ

વૈષ્ણવ શિક્ષાવલી

ભાગ ૨ ને

દાહો.

ધર્મ વધાર્યા ધનધે, ધન વધે મન વધિજી જાય,
મન વધે મહિમા વધે, વધત વધત વધિ જાય ॥

પ્રકાશક,

શ્રી. દેશવસાસણ બાપાસાસણએ પોતાને મારે

સંવત ૧૯૮૨ વસંત પંચમી.

મળવાનું ઠેકાણું,

વૃષભી મંદિર મુ. પો. વડનગર (ગુજરાત)

૫૦

હરિ ઝં

શ્રી વૃન્દાવન વિહારિણે નમઃ

અથ શ્રી

મહીમા પંચક પ્રારંભ્યતે.

મંગલાચરણ—હોહા.

સતગુરુ વાણિ ગણેશ રટિ, સંત ભક્ત સમુદાય
મહિમા પંચક શ્યામકે, મુદ વરિ લિખત મનાય ॥૧॥

(૧)

॥ શ્રી સતગુરુ શરણનો મહીમા ॥

હોહા.

સતગુરુ શરણું સાર જગ, અવિચળ પદ આધાર
દિવ્ય ભાગ્યનો થાય તો, પામિ લાંબે ભવપાર.

॥ રાગ (બરવા) દેશી ઘોળ તાલ દીપચંદી ॥

૫૬.

સાંભળજ્યો સતગુરુ શરણનો મહીમા; નારદને કહે
બહા ॥ ૮૬.

૫૧

સત ગુરૂ શ્રી હરિ ધામ સ્વરૂપે જગ તારણ જન જોતે
શ્રી પરબ્રહ્મ શરણ પ્રદ સ્વામી પ્રગટયા જીવન પોતે
રે ॥ સાં. ॥ ૧ ॥

દરશનથી ત્રય તાપ દુર થઈ જન્મ મરણ ભયજન્ય
અમિત ભંવાના પુણ્ય જો ઉઘડે, તો ગુરૂ પદ રતિ
થાયરે ॥ સાં. ॥ ૨ ॥

ચરણ શરણ રહિ ગ્યાન ગૃહી ચિત, ધટ લલિ ગુરૂ
ગોવિંદ
સરસ ભક્તિ દ્રઢ ટેક સુધારીતો, કિપજે અખંડ આનંદરે
॥ સાં. ॥ ૩ ॥

સુર દુર્લભ મનુષ્ય તન પામી, રહે નવ નિગુરો જોઈ
પુણ્ય અનેક સજળ તે પામે, આથડે નવ ભવ એ
હરે ॥ સાં. ॥ ૪ ॥

કોટિ જન્મનાં કિલખીષ કાંપી અવિચળ પદવી આપે
ઇશ્વરી ધામ હિદય લહે અંતર પટ શત્રૂ ન સંતાપેરે
॥ સાં. ॥ ૫ ॥

પામે અનુગૃહ આપે પ્રજ્ઞનો ગુરૂ ગોવિંદ ગુણ ગાવે

૫૨

અહોનિશ શાન્ત મને સુચરણ ધરી સકુલ ગો લોક
સિધાવેરે ॥ સાં ॥ ૬ ॥

પતિત ઉધારણ જન સુખ કારણ તારણ તરણ પ્રતિજ્ઞા
પામી પ્રણુ સદ્ગુરુ પ્રણુ સંવે, વિરતી લહે મતી વિજારે
॥ સાં ॥ ૭ ॥

શિવ બ્રહ્મા સનાદિક વિષ્ણુ મુની ગુરુ સુર મય રૂપ
મોહન મન મંદિર મેંવાસી, અકળિત ઓજ અનપરે
॥ સાં ॥ ૮ ॥

એક અઢૈત આરાધન અંતર, ધાન્યા ઇષ્ટ સુધારી
વાસુદેવ વિશ્વાત્મક પ્રતિ પરમાનંદ પ્રદ પ્યારીરે
॥ સાં ॥ ૯ ॥

એવા સતગુરુ સેવિ અલૌકીક, પામે લાહાવ તજ પાપ
ષટશત્રુ ભ્રમવેગ વિષય વિષ, ટાળે ગુરુ પરતાપરે સાં. ૧૦
ઇષ્ટ ગુરુની વિભુતિ વૈષ્ણવ, સદ્ગત સત્ય સ્વધર્મ
સુરદાસ જન સ્યામ કૃષ્ણરૂપ અન્યાશ્રયન અધર્મરે સાં ૧૧
દોહા

સતગુરુ મહીમા સાંભળે, ગુરુ ગોવિંદ ગુણ માય

પ્રેમ ભક્તિ રસ પાનથી, દિલમાં હરિ દરસાય ॥૧॥

॥ અથશ્રી છાપ તિલકનો મહીમા ॥ ૨ ॥

દોહા

છાપ તિલક મહિમા સુણી, જીવ જે હરિજન થાય
સત ગુરુ ક્યામ રટત સદા જન્મ સકલ હુખજન્ય

પદ (રાગ ઉપર પ્રમાણે)

સાંભળાજે છાપ તિલકનો મહીમા નારદને કહે બ્રહ્માદેવ
શુદ્ધ શરીરે છાપ શ્રીહરિની શોભતાં સુરગણ સર્વ
ભાલ તિલક પદચિન્હ પ્રભુનુ દેખિ નમેતજી ગવરે
॥ સાં ॥

અંતર એક ટેક અવિનાશી, ઉદિત ભક્તિ અધિકાર
પ્રભુપદ ગુરુકર તુલસી અરપતાં, વિરમેછવૈગ વિકારરે

સાં. ॥૨॥

શંખચક્ર ગદાપદ્મ સોહતાં, સંત પાર્ષદ સંગ
વૈકુઠ ધામ શૃંગાર વિભુષિત, હૃદય વિરાજે શ્રીરંગરે ॥૩॥
ગોપી ચંદન પરસતાં ગાત્રે, બંધ મુક્તનિર બાધ
સિદ્ધ વ્રતિ સમર્થિ સંદાખને, ઇશ્વર ધ્યાન અગાધરે

ગોવિન્દ ગુણગાતા અગજગના, જીવતરે જન જંદ
 દેવ મનુષ્ય પિતૃ ઋષિઆદિક, રણ ન રહે તન તે હરે ॥૫
 દિવ્ય લાભ દરસે સુર દુર્લભ, પણ નવ આશા પ્રગટ
 પામે પ્રસાદ પ્રભુનો પોતે, લેશ નમન લગનિ ઘટગેસા ॥૬
 એ સુખ જીવતિલક સહુઆપે, અવીચળ ધામ અનપ
 દાસ પ્રભાવ ભાવલહે દેવી, ભાગ્યવંત થાય ભુપરોજા
 વાયડ નામ બલેનર્ક નિવારે, તારે લોક ત્રયતાપ

અકરપે પ્રભુ પાર્ષદજનથી. હોય સનાથ લહિછાપરે ૮
 તિલક સાર ત્રીલોક તત્વસુચિ, અધમેા ધ્વારણ એ
 ગુરુપ્રતાપ ગોવિન્દ ગુણગાતાં, વિરતિ ભક્તિ વધે પ્રદ ૯
 વૈકુંઠ જતા જમદારે, નારકી જીવ ઉધરિયા
 તિલક છાપ તનછાયા પ્રતાપે ત્રિભુવન પાતકિ તગિયાં
 છાપ શ્રીપતિની જેતાં શરીરે દેવિદેવ તજે દાય
 સહાય સદાસહુ વિધસંતોની, કરવા કિંકર થાયરે ॥૧૧॥
 સુર સનકાદિક શેવ સમરપે, સંગ સ્વધામ સિધાવે
 નિજ ગુરુષ્ટ ચરણ આશ્રયમાં આરૂઠ કરિને આવેરે ૧૨
 એ જન અવિનાશી અવતારે વિણ બંધન અહીં આવે

૫૫

સુરદાસ જન સ્યામ શરણુલલિ, પ્રેમ પદારથ પાવેરે ૧૩

દોહા

ઝાપ તિલક મહિમા મુચી, બણે ગણે ધરિભાવ
રંટ નામ શ્રીહરિતાણુ દૂર ટળે જમ દાવ ॥ ૨ ॥

॥ અથ શ્રી તુલસી કંઠીનો મહીમા ॥ ૩ ॥

દોહા

શ્રી તુલસી કંઠીતણો, સમજી મહિમા મંત
રમાર્ણ કરે ગુરુદ્દિગ્દનું, ખલક છોડિ ધરિખંત ॥૧॥

૫૬ (રાગ ડિપર પ્રમાણે)

સાંભળાજો તુલસી કંઠીનો મહીમા, નારદને કહે બ્રહ્મા ટેક
તુલસીમાલ ધરતા નિજકંઠે, સતગુર મંત્ર સ્વિકારી
રામકૃષ્ણ ગટતાં જીવતારે, ભવ બંધનોય ભિખારીરે ૧૧
આશ એક અવિનાશીની અંતર, સ્મર્ણ સજે દુષ્પ સુખમા
નીતિ ન છોડે દેહ તીભાવે, માધવ રટના મુખમારે ૧૨
મંત ગુરુદ્વિજ ઇષ્ટ નહુભે, પ્રેહથી વિષય વિરામે
અંતર્ગત કૃષ્ણ અવલંબી, પરમભક્તિ પ્રણપામેરે ૧૩
દુષ્ટ ન નિંદે તેમ અલ્હાદે, જસ જગમાં હોય જેમ

વિક્રમથી તાન લગાવે, નિત્ય નિભાવેત્રી નેમરે સાં. ૧૪।
 પરિપુના સંસર્ગને છોડી, સત્ય ભક્તિ સુખ સાધે
 પાપ પ્રકૃતી પરહરી પ્રીતે, લક્ષ અલૌકીક લાવેરે સા ૧૫।
 શુભ ભાવ ગોવિંદ ગતિ જાણે, સતગુરુશીક્ષા સેવે
 મનમણિ મોહન નાસા મૌકિક, લક્ષ ચરણ લહીલે
 વેરે ॥ સા ॥ ૬ ॥

ધરે કુળ અનેક એ જનનાં, ધન્ય માત પિતુ ધરણી
 માતુલમીત્ર કુટુમ્બ પુરોહિત, પાવનત્રિયજ્ઞે પરણીરે ૧૭।
 અન્ન ઉદ્ધૃત ઉત્તમ આહારની, અંતર હોય પ્રસાદી
 તુલસી ધરી સુકૃત જે સાધે, અમિત ગણે શિવ
 આદીરે ૧૮।

નેહ ધરી પિતરીગણ નાચે, સદૃષ વૈકૃદ સિધાવે
 સુરદાસ જન સ્યામ શરણ લહિ, પૂર્ણ જ્ઞાન પદ પાંચરે
 ॥ સાં ॥ ૬ ॥

દોહા

મહિમા તુલસી કંઠિનો, જાણે ભાવ મન ધારિ
 સત્ય ભક્તિ દૃઢ ટેકથી હૃદય વસે ગિરિધારિ ॥૨॥

અથ મીહરિના ચરણામૃતનો મહીમા ૥૪૬

દોષ

ચરણામૃત અમૃતનૂ પિયે પ્રેમથી પાય
દ્રગ મત્તક હૃદયે ધરે પાતક પ્રહસ્ય થાય ૥૧૧

૫૬ (રાગ ઉપર પ્રમાણે)

સાંભળ જ્યો હરિ ચરણામૃત મહીમા, નારદને કહે
બ્રહ્મા ૥ ટેક ૥

શંખ સમુદ્રમાં મચ્છ પ્રભુના, સ્પર્શથી અધમ ઉધરિયો
શ્રીગુરુપુત્ર પ્રદાનમિ સેવણી, દુષ્ટદમી મુખ ધરિયારે ૧૧
ન્યો છાવર જળ તેડતું અંગે, પરસનાં પાવન થાયે
આરતિ દરસન કરવા ઉમંગ, નિત્ય નિયમ ધરિ
જયેરે ૥ સાં ૥ ૨ ૥

ચંદન ગોમતિ ચક્ર દારિકા, શંખગંગા જળ ધરિયાં
વૈષ્ણવ દ્વિજગુરુવેદ મંત્રથી પુરુષ સુકત ઉચ રિયારે ૧૩
દનાન અમીષેક પુત્રસી સમેત શ્રી, વિષ્ણુ નારાયણે કરિયાં
રાજન તામ્રપાત્રમાં વૈષ્ણવ, મંત્ર ભણંતા ભરિયારે ૧૪
હાથ ધરે માહા પાત જાઇ, આસુરિ ભાવ મુકાંઇ

ગીતા ભાગવત રામ કથા ભણિ કોટી તીરથ રક્ષ થાંછરે ૧૫
 દક્ષિણ પૂર્વેન પશ્ચિમ, ક્ષીર સાગર નિત્ય ન્હાય
 તે રૂળ હોય ચરણામૃત પીધે, બ્રહ્મ હૃત્યાદિક જન્યરે ૧૬
 શ્રી ગંગા યમુના જળ લાવે, શ્રી જીર્ણી ઝારી ભરાવે
 એ રૂળ હોય ચરણામૃત પાને, મૃત્યુ અકાળે ન આવેરે
 વ્યાધિ અનેક પ્રકારની વાંચુએ, જન્મ જરા ભય જાય
 પરબ્રહ્મપદ પોતે પામે, મુક્તિ માયાથકિ થાયરે ૧૮
 વસ્ત્રવામ કરપર ધરિ દક્ષિણ, કર્થી ચરણ જલપીળે
 સર્વે પવિત્ર સ્વભાવ ધરીને, સતગુરુ શરણુ લીજેરે ૧૯
 ધ્યાન છતાં ધરણી પર ઢળતાં, અવનિઅ વધ્રાણુ છાળે
 વિનય ક્ષમાપન ઠુણુ ગુરુપદ, વંદિશેવ આદરિ જોરે ૨૦
 લૌકિક જીવ સદા અપરાધી, નામ રટી ભવ છુટે
 સૂરદાસ જન ક્યામ સ્મરણનો તાર અખંડન દૂટેરે ૨૧
 દોહા

ચરણામૃત મહિમા ભણે, રક્ષક તેનો રામ
 ભક્તિ મુક્તિ પ્રભુ પદ લહે, નિજમન મુરણુ કામાડા
 ॥ અથ શ્રી પ્રભુ પ્રસાદ મહીમા ॥ ૫ ॥

મહા પ્રસાદ મુરારિના, મુદિત ધરે જં મૂખ
પ્રભુ પદ સહેજ પામશે, કદી ન જન્મે દૂખ ॥૧॥

પદ (રાગ ઉપર પ્રમાણે)

સાંભળજ્યા પ્રભુ પ્રસાદના મહીમા નારદને કહે બ્રહ્મા
॥ ટેક ॥

પર્વના પુણ્ય મળે તન માનુષ, સતગુર શરણૂ પામે
મળતાં મહાપ્રસાદ કણમાત્રે, વીધન અનેક વિરામેરે ॥૧॥
કિદરમાં જંત પ્રસાદ આચુજ્જમે, દેહ બને તેનો દંવ
સુ મરણુ ધ્યાન નામ રટિ સંતત, સુધરે જન્મ કરિ
સેવરે ॥ સાં ॥૨॥

પામિ પ્રસાદ સદાશીવ પોતે, પારવતી પરહરિયાં
નારદ શારદ કાકલુશુડે, કાયાનાં સાર્થક કરિયારે ॥૩॥
શેષ સદ્ગુણ અઠ્યાશિ મુનીશ્વર, વૈષ્ણવ સુરગણ વહાલા
પ્રિય પ્રસાદ પામે પદ પ્રણમી, કરતાં કાલાવાલારે ॥૪॥
એ પ્રસાદ અંતરગત અક્ષય, આત્મરૂપ ઓળખાવે
સુરદાસ જન જ્યામ શરણુ લહી, વળ વૈભવ હિર આવે

૬૦

દોહા

પ્રભુ પ્રસાદ મહિમા ભણે, પાય વદન ધરિ પ્રેમ
સત્ય ભાકત જો સાચવે, નાથ નિભાવે તેમ ॥૫૮

ધતિશ્રી

સુક્ષ્મ મહીમા પચંક સંપૂર્ણ મગાત

(હરિઃ ૐ)

શ્રી પુરાણ પરષોત્તમાય નમઃ

વૈષ્ણવ શિક્ષાવલી.

ભાગ ૩ જે

ટોહા

ધર્મ વધાર્યા ધન વધે, ધન વધે મન વધી જાય
મન વધે મહીમા વધે, વધત વધત વધિ જાય ॥

પ્રકાશક,

મા. કેશવદાસજી બાપાલાલજીએ પોત.ને મારે

સંવત ૧૯૮૨ વસંત પંચમી

મળવાનું ઠેકાણું

વૃદ્ધસી મહીરમુ. પો. વડનગર (ગુજરાત.)

સુક્ષ્મ રમણ મંત્રો પદ્દેશ:

શ્રીરામ કળીર સત્ય છે.

(૧) પ્રભાત રમણ-જાપીઓ.

શ્રી પદ્મનાભ પરશ્વંહ, પદ, રાંછા હૃદય નિરધાર
અહનિસ સ્વાસોસ્વાસ મમ, આપો દૃઢ આધાર ॥૧॥
હરતાં કરતાં બોલતાં, માવત, પીવત બેલ
ઊંઠત બેઠત મુશ્વરા બળવંતા છો બેલ ॥૨॥

(૨) પૃથ્વીપદ ધારણ મંત્ર

અવની માત કરો ક્ષમા, ચરણ ધરણ ચહદાસ
ક્ષણ ક્ષણ રક્ષા રામકી, વચન સત્ય વિશ્વાસ ॥૧॥

(૩) લઘુ શંકા મંત્ર.

ક્ષિતિ માતા કરીઓ ક્ષમા, લઘુ શંકાકૃત દોષ
શુદ્ધ કરત સંદેહ બિન, પલપલ બાલક પાપ ॥૧॥

(૪) દીશામંત્ર

મહી તજત મલ-તુમ ઉપર, અંબહમે અપરાધ
બાલક બાણી દેહુ બલ, સકલ સુકારજ સાધ ॥૧॥

(૫) અતીકા ગૃહણ મંત્ર

અતિકા સખ અંમાંડપી, ઠાંકત લજ્જા ઠંગ
કરિ પાવન મન કૃષ્ણપદ, રાખો ભક્તિ રંગ ॥૧॥

(૬) દંત ધાવન મંત્ર

આયુ જલદે ઓપધી, અમ્રત આશીર્વાદિ
સુધ મુખ જીવ્હા શ્રીહરી, સતગુર સુમરણ સ્વાદ ॥૧॥

(૭) સ્નાન મંત્ર

માન સરોવર ગોમતી, ગંગા યમુના ધાટ
સ્નાન સરણ જલસારદા, વિધુ ભાગદે વાટ ॥૧॥
વિરજ સરયુ કાવરી, હરિગુર સંત હમૈશ
પદ્મજ જલદે પુનિત મન, રાખો વાસ રમૈશ ॥૨॥

(૮) વસ્ત્ર ધારણ મંત્ર

વસ્ત્ર ધરી કાયા વિમલ, કરકોપિનકો અંધ
લાળે સતગુર પડલજો, પારાકોપર અંધ ॥૧॥

(૯) દપણ મંત્ર

દપણે જેના દીલકર, દેખત નિજ દેહાર

અંતર ભ્રમ કેા અલગ કર, નિમિત્તે સંજન હારે ॥૧॥

(૧૦) તીલક મંત્ર

તિલક સાર ત્રીલોકમેં, રામ કબીર ક્યાર
સતગર પંજાશીરપર, અવિચળ પદ આધાર ॥૧॥

છાપ સખલ નિજ મ્હિટકી, જમ કોચ લન જોર
પતિ તનકો પાવન કરત, નર્કપરે નહિં ઘોર ॥૨॥

ચીત્ર ફટકે ઘાટપર, ભર્ત સંતનકી ભીર
તુલસિદાસ ચંદન કરે, તીલક ધરે ગુહીર ॥૩॥

કોટીગુણ સુમિરણ કરે, ભાગે ભવકી ભીર
સરલ હોત સુકૃત સકલ, રટલે રામ કબીર ॥૪॥

સતગર જીવણ સત્યબલ, કહૈ કબીર પુકાર
બેખ અલોકિક ભકતકો, કરન વશ્ય કતાર ॥૫॥

જન્મ મરણ સહજે મિટૈ, કટૈ કોટી અપરાધ
ટેક પ્રદાવન તિલકધર, બઠૈ ભક્તિ નિબાધ ॥૬॥

(૧૧) દીપક મંત્ર

દીપ જ્યાંતિ પર બંહકી, પ્રગટત જરે પાપ

૬૫

ધુપ સુગંધ હૃદય ધરી, આવત ઈશ્વર આપ ॥૧॥
ખાતિ જરાવત મેંલ મન, ધીવ ઘટત સખ પાપ
નષ્ટ હોત નિર્મલ બયો, તજે સકલ સંતાપ ॥૨॥

(૧૨) પ્રસાદ મંત્ર (નૈવેદ્ય મંત્ર)

પ્રીતી ધરજીમ પાનકિય, પ્રય જલ અન્ન પ્રસન્ન
વિદુર જસોદા દેવકી, માતી સદામા જન્ન ॥૧॥
ભરદ્વાજ શરી સખવન, દિગ્ધ દયિતાકે ધાર
જીમે ગોપીકા સમિપ જીમ, તિમજીમે કરતાર ॥૨॥
આરતિ પૂજા અરજ અમ, અંગિકાર કરિ આપ
ભક્તિદાન પ્રભુ દીનિયેં, ટાળો ભવ પરિતાપ ॥૩॥

(૧૩) મુખવાસ મંત્ર.

મુખમેંવાસ મુરારિર, મુખલીજૈ ખવાસ
સતગર સત્ય સુગંધકી, મગટ રહેમુ મનપ્રાસ ॥૧॥

(૧૪) ચરણામૃત મંત્ર,

પિય ચરણામૃત પ્રેમસ્રો, પચૈન માયા પાસ,
આશા ધરગર ઈષ્ટી, પાવૈ પ્રભુ પદ વાસ ॥૧॥

(૧૫) તુલસી પૂજન મંત્ર.

તુલસી ભીપતિ સતગુર, સેવા સુમરણુ સાર
પદ્મનાભ કલિમેં પ્રગટ, આપુલિયો અવતાર ॥૧॥
શ્રી વૃદા પદ સેવતા, પૂર્ણ તપસ્યા પાય
સુકૃત સખ સહજે સદૃશ, કરત કૃતારથ કાય ॥૨॥

[૧૬] પુજ્ય સેવા મંત્ર

સેવા હરિગર સંતકી. પિતા માત પરિવાર
જૂદે તુલસી બાલગૌ, પ્રતિ પારત ભવપાર ॥૧॥

[૧૭] ગર સેવા મંત્ર

સતગુર સેવા સાર જગ,આહર કર અવતાર
ધન્ય ધન્ય હોઈ ધરણિમે, કૃપા કરત કરતાર. ॥૧॥

માતા પિતા ગુરુ ધર્મકે, સેવત સત્ય સનેહ
આવત પ્રભુનિજ આંગના, વસૈ ચિત્ત ધરત્રેહ ॥૨॥

(૧૮) પ્રભુ સેવા મંત્ર

પ્રભુ પરખે ઉપદેશ સો સતગરુ શબ્દ સુનંત
એક રૂપ અવિનાશિયહ સેવત સુધરે સંત ॥૩॥

[૧૯] પ્રસાદી પાવન મંત્ર

પાવન અન્ન પ્રસાદીકે, પ્રભુ દેવે સો પાય
રામ રટણુ કર જીરવે, કરૈ ધન્યનિજ કાય ॥૧॥

(૨૦) જલપાન મંત્ર

છાની જલ પીજૈ સદા, અમૃત કરો આહાર
પાછી મત પ્હાની ધરૈ, કરશે વશ કરતાર ॥૧॥

[૨૦] શયન મંત્ર

શરણુ સતગરુ છટકે, રહ્યો સદા રતિધાર
અતિ સુખ અંતર આપદૈ, વિશ્વંભર રખવાર ॥૧॥

મુનિ અગસ્ત્ય પ્રભુ માધવા, ભક્તરાજ મુન્યુકુંદ
કવિલ દેવ રક્ષા કરે, આ સિતક દે અનંદ ॥૨॥
સતગુરુ ઇશ્વર શરણુમૈ, શિરધર સોયો સ્યામ
નિર્ભય જીવણુ સ્મરણુ સુખ મિલ્યો પરમ વિશ્રામ ૥૩॥
પ્રભુપદ પ્રીતી પીછોરીમૈ, લિપટાયો ગર લાલ
કપીર જૈસો અંકરિયો, કરી ન સકૈ કધુ કાલ ॥૪॥

(૨૧) સ્મરણુ મંત્ર

સુમિરીણ સતગરુ ઇશ્વકા, કરત સરે સખ કાજ
મૌન ધારિ કર અચલ મન, લક્ષધાર રહલાજ ॥૧॥
અષ્ટાવિસ આરાધતા, જન્મ મરણુ ભયજન્ય
પદ્મનાભ પરચો હૈ, સતગરુ કરૈ સહાય ॥૨॥
શુદ્ધ ભાવના સંચરૈકરૈ સુખી નિજ કાય
પ્રગટ દરસ પ્રભુ પાયકૈ, જન્મ સંસાર હો જાય ॥૩॥

[૨૨) કંઠીધારણુ મંત્ર

કંઠી ધરનિજ કંઠમૈ, પ્રેમ ભક્તિ લલિ પાસ

વાસ કૃષ્ણ ગુરુપદ વસત, પ્રગટત પ્રભૂ પ્રકાસ ॥૧॥

(૨૩) મંદીર માર્જન મંત્ર

કરત બુહારી લાગતે, જિતને રજકણુ તનઉપર
તિતને સંવત્સર લગી, અવિનાશી પદ રમત નર ॥૧॥

[૨૪] મુખવાસ મંત્ર,

તુલસી પાન લવીંગ તજ, પૂગી રૂલ મુખ પાય
લાલ મૂખલે મહાલિયૈ, ભક્ત સુભાલ સુહાય ॥૧॥

[૨૫] પરદેશ ગમન મંત્ર

શિર સતગરકી છાયલે, ચલો સત્યકી ચાલ
ધરી ઇષ્ટ ગુરુ જ્યાન ઉર મિટૈ કર્મકો સાલ ॥૧॥
બિચન હરણુ મંગલ કરણુ, તુલસી સીતારામ
અષ્ટ સિદ્ધ નવનિધિ કરે, અસ્થાયક બલધામ ॥૨॥

આગે સતગુર ઇષ્ટ અમ, શિરપર છાજે સ્યામ
ચૈદિશ બાંધ જીવણા, દેર ધુપતિકી આણ

બાટ ઘાટ રક્ષા કરો છોડ હુ ચારો ખાણ ॥૪॥

[૨૬ પંચાક્ષર મહાત્મ્ય મંત્ર

બીન ભરોસાઈ ભટકની. ભવ ભવ વારમવાર
દ્રઢ નીશ્ચય સોદેખલે, પ્રગટ વીશ્વ કર્તાર ॥૧॥

સુદ્રઢ ટેક હરિદાસકી, સતગુર ઇષ્ટ જીહાર

કરત સફલ શુભ કામના, રામ કબીર કિચાર ॥૨॥

(૨૭) પ્રવેશ મંત્ર.

પ્રભુપદ પ્રીતી પાય મન, કર પ્રવેશ કલ્યાન

સુખ સાધન સંપતિ સદા, ભૂરિદેત ભગવાન ॥૧॥

પદ્મનાભ સતગુર પરમ પદ્મતિધરત પ્રવેશ

કરત પૂર્ણ સખ કામના બલદાયક બર બેસ ॥૨॥

(૨૮) દાન મંત્ર

ગુરુબિન દેતે દાન મેં ગુરુબિન ધરતે ધ્યાન

ગુરુબિન દાન નિકામદૈ ભાખ્યા બેઠ પુરાન ॥૧૨॥

ગુરુ આસા લલિ પુણ્યતપ, કરત લલિય રલ કોટિ

માનત સેવા બિમલ મન શિષ્ય શેવ બડ છોટિ ॥૩॥

(૨૯) રક્ષા મંત્ર,

રામ કબિર રક્ષા કરે. હૃદય રહેા રંધુવીર

પયેશિરણુ ગુરુ ઇષ્ટપદ, ભાંગે ભવકી ભીર ॥૧॥

જન જીવણુકી બાનતી, સુનીયો શ્રીજગદીશ

અંતરે બાહ્યર આપકી આશાવિશ્વાવીશ ॥૨॥

પરચાપાયા પ્રેમકા, રટત રામકા નામ

૭૨

અજ્ઞમેળ ગણિકા તરી, ઓર પરચા કુણુ કામાાાા

॥ ઇતિ સુદમ સ્મર્ણ મંત્રો પદ્મશઃ ॥

આ ચોપડી બી પરમાર પ્રીન્ટિંગ પ્રેસમાં

પરમાર હરીલાલ ત્રીલોકાએ છાપી.

રીઝીરોડ અમદાવાદ

